

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

SPRAVEDLNOST

- 4 Pastýřský list synodního seniora
- 5 Studenti v čase pandemie
- 8 Na čem soudci nakonec záleží
- 11 Soukolí spravedlnosti podle vězeňského kaplana

SETKÁNÍ KŘESŤANŮ

Graz 3.-5.7.2020

Tváří v tvář
Dnes. Bůh. Víra.

NEPUSY
ENO

www.face2face2020.at

Evangelische Kirchen in Österreich
Katholische Kirche Steiermark – Diözese Graz-Seckau

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *T. Pavelka*
- 8** Na čem soudci nakonec záleží?
– *J. Plíšková*
- 11** Naslouchám trápením, vzdoru
i pokoře – *D. Pfann*
- 13** Otázka na tělo

NÁSTĚNKA

MOJE CÍRKEV

- 19** Je v církvi místo pro cíle a plány?
– *P. Štulc*
- 21** V čem ČCE inspiruje – *D. Kuhrau*
- 23** Dana Zátoková – *J. Blažek*
- 26** Miroslav Frydrych – *J. Šarounová,
L. Bureš*
- 28** Nalezený a obnovený hrob B.
Košuta – *J. Kádnerová*

DIAKONIE

- 31** Jedním dechem – *A. Šůra*

SLOVO

- 34** Pohled na budoucnost
Staroměstského náměstí – *D. Ženatý*
- 36** Krevní transfuze a její význam
– *V. Jakoubek*
- 38** Nesehnut – *J. Plíšková*
- 39** Spoutání paktem mlčenlivosti
– *L. Ridzoňová*
- 40** Oratorium Kázání na hoře
– *M. Šlechta*
- 41** Poslední slovo – *J. Plíšková*

ÚVODNÍK

Víru si chraň, viru se braň

Tento úvodník píšu koncem března, před odezdáním Českého bratra číslo 4 do tisku. Koronavirus nám přípravu trochu zavařil; v mediální oblasti byly teď jiné priority.

Nečekaně a spontánně však vznikla spousta dobrého. O společenské solidaritě, ochotě dobrovolníků i nasazení ve všech profesích v první linii slyšíme každý den z rádia a televize. Česká televize uvolnila nedělní čas na ČT2 od 10 hodin přenosům bohoslužeb. Vysílá se z jednoho místa, aby štáb nemusel převážet techniku, ale střídají se různé křesťanské církve. Na webu e-cirkev nabízíme slova naděje pro každý den, večerní modlitby, nahrávky s bohoslužbami on-line, písně pro společný zpěv i k poslechu. Díky všem, kteří se angažují!

Děláme si starosti, abychom ze všeho vyšli ve zdraví a s co možná nejmenší újmou. Staráme se o věci všedního dne. Roušky, dezinfekce, omezené nákupy. Náš život je ale nesen ještě něčím jiným. Je to křesťanská naděje. Není vidět, ale neměla by v těch starostech zapadnout. Přesahuje nás, náš život, dokonce i hranici smrti. Křesťanská naděje je zakotvena ve vzkříšení Krista, v tom, že i smrt je přemožena. Ne někdy v daleké budoucnosti, ale i pro dnešek. Připomeneme si to o Velikonocích.

Máme obavy. Budoucnost se nám jeví ještě nejistější než přítomnost. Co bude s dětmi a jejich školou, co s termíny, závazky, našimi plány, zaměstnáním? A tady mají smysl Ježíšova slova „Nemějte starost o zítřek... hleďte království Boží... váš nebeský Otec o vás ví...“ (Mt 6,32–34) Neznamená to přestat se starat o sebe i o druhé v každodenní rovině, ale nenechat se ochromit nejistým zítřkem. Hledat Boží království – to znamená nacházet prostor, kde jsou Bůh i lidé spolu navzdory karanténě.

S touto křesťanskou nadějí vám přeji klidný a požehnaný velikonoční čas.

Daniela Ženatá

Pastýřský list synodního seniora

Sestry a bratři v Kristu, milí přátelé,
prožíváme těžký čas. Zákeřný vir změnil
během několika dnů způsob života celé planety.

Jednou se budeme ptát, zda tato situace nastala
bez varování, nebo jsme varování neviděli, či vidět
nechtěli. Avšak dnes, v čase nouzového stavu v naší
zemi, je důležité, abychom jedni druhým přáli
dobré věci, aby naše slova prospívala trpělivosti
a naději. Ani nevyslovujeme to, co zbytečně šíří
chaos a neúctu k ostatním lidem.

Respektujeme rozhodnutí vlády. Přejme panu
premiérovi, ministrům, vládám všech zemí, aby
jim Bůh dával sílu, zdraví, moudrost a pokoru.

S úctou přijímejme úsilí všech, kdo pečují o sta-
ré, slabé, bezbranné. Podporujeme ty, na jejichž
bedrech leží odpovědnost za fungování nutných
služeb. Vyjadřujeme jim dostatečně svou důvěru
i své poděkování.

Modleme se za nemocné, za nejvíce postižené
země, Itálii, Německo, Řecko a další země v Evropě
i ve světě, i za to, aby se strašná infekce nepřenesla do
táborů pro uprchlíky a na místa, v nichž nelze zajistit
ani hygienu ani spravedlivé podmínky pro život.

V příštích týdnech se nebudeme scházet k bo-
hoslužbám. Budou nám velice chybět. Avšak čas
bez bohoslužeb neznamená čas bez Boha. Vždyť

Kristus Ježíš zemřel a byl vzkříšen, je na pravici
Boží a přimlouvá se za nás! Od něj nás neodloučí
ani smrt, ani život, ani přítomnost, ani dočasné
zrušení bohoslužeb, ani koronavirus.

Pokusme se současný čas omezení přijmout
jako dar. Modleme se, čtème Bibli – nejlépe
nahlas – sami i s nejbližšími. Objevujeme znovu
krásu žalmů, třeba vyznání, že Bůh je naše útočiště
i síla, ve všelikém soužení pomoc vždycky hotová.
Objevujeme sílu textů písní v našich zpěvnících.
Naplňme přítomnost nadějí i pokorou, vždyť život
po současné krizi bude jiný, skromnější, ale proto
nemusí být horší.

Každý z nás může aktivně informovat druhé,
např. o bohoslužbách a dobrých pořadech v tele-
vizi, rádiu, nebo o dobrých knihách. Pomocí jsou
i denně aktualizované webové stránky naší církve
e-cirkev.cz a ustredicce.cz.

Nouzový stav bude zřejmě platit i v době veli-
konočních svátků. Hledíme společně jako církev,
i každý sbor podle svých podmínek, jak Velikonoce
oslatit i při respektování všech omezení.

Jsme po mnoha desetiletích první generace,
která se v naší zemi vyrovnává s pandemií tohoto
druhu. Ale rozhodně nejsme první generace, která
se vyrovnává se zlem. Na sklonku války, v dubnu
roku 1945, přišel do sborů naší církve dopis synod-
ní rady, v němž se mj. píše: Učíme všechno pro
své tělesné bezpečí a pro zachování svých životů,
ale varujeme se malověrného a zbabělého strachu...
Nejde v těchto těžkých hodinách jen o zachování
života a majetku, ale o Boží slávu a čest, o to, aby-
chom mu nalezení byli věrní.

Kéž i společenství s těmi, kdo už jsou doma
u Krista, nás posiluje v čase tomto i příštím.

Pokoj Boží s námi všemi.

S úctou **Daniel Ženatý**, synodní senior

synodní rada Českobratrské církve evangelické

14. března 2020

Studenti škol Evangelické akademie pomáhají, kde je třeba

Náchod – 16. března 2020

Naše škola se pod vlivem šířící se ničivé infekce stala multifunkčním zařízením, které pracuje na několika frontách. První z nich je vzdělávání našich žáků distanční formou.

Druhou frontu jsme otevřeli přímo v budově školy, kde jsme zajistili útulek pro malé děti zaměstnanců náchodské nemocnice. Každé ráno nám lékaři, sestřičky či pracovníci z laboratoří vodí své děti, aby sami mohli být v současné krizi plně k dis-

pozici. Naši učitelé jako dobrovolníci s dětmi dělají domácí úkoly, hrají si s nimi, sportují či se dívají na pohádky. Paní uklízečka je po celý den k dispozici a pořád dokola dezinfikuje kliky, dveře, záchody a podlahy, jedna paní učitelka šije pro ostatní roušky.

Velmi mě potěšili i naši žáci, kteří se pustili do práce, kde je to zrovna nejvíce zapotřebí. Někteří pracují ve zdravotnictví, jeden žák slouží v integrovaném záchranném systému, jiní jsou v sociálních zařízeních, jako např. v domově důchodců. Další se hlásí, že budou ve škole hlídat děti.

Současná situace našim žákům vytváří příležitost prokázat svoji profesionalitu, flexibilitu a empatii a také odhodlání pomoci tam, kde je to potřeba. Neskládají nyní opravdovou maturitní zkoušku? Ani jsem netušil, jaký potenciál v našich učitelích a žácích máme!

David Hanuš, ředitel školy

Praha – 19. března 2020

Naši studenti nabízejí dobrovolnické služby skupinám obyvatel ohroženým koronavirem, především seniorům. Pomáhají například s donáškou

nákupů a léků přes organizaci Život 90, zajišťují hlídání dvou skupin dětí zaměstnanců Domova seniorů v Krči a někteří pomáhají v prádelně Domova zvláštní péče v Praze 4.

Tomáš Biňovec, ředitel školy

Brno – 23. března 2020

Studenti škol Evangelické akademie v Brně se podle možností účastní pomoci potřebným a jsou připraveni nastoupit na tzv. pracovní povinnost, pokud vznikne personální nouze a budou podle místa bydliště povoláni příslušným krajským úřadem. Na Střední zdravotnické škole EA se pracovní povinnost týká studentů posledního ročníku oboru zdravotnický asistent (v nemocnicích) a studentů oboru sociální činnost (v sociálních zařízeních, např. v domovech pro seniory).

Přestože pracovní povinnost ještě nastala, někteří studenti již dnes v domovech pro seniory dobrovolně pracují. Učitelky odborných zdravotnických předmětů zase vypomáhají v Masarykově onkologickém ústavu s měřením teploty osob při vstupu do areálů a některé šijí ve velkém roušky. Studenti Vyšší odborné školy sociálně právní zatím pomáhají různým způsobem v místě bydliště: Hlídkují děti zdravotníkům, hasičům, policistům,

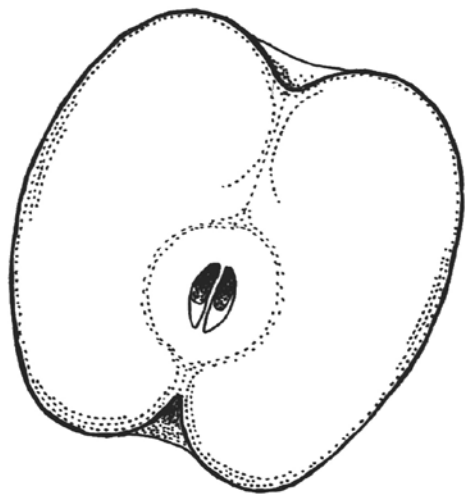
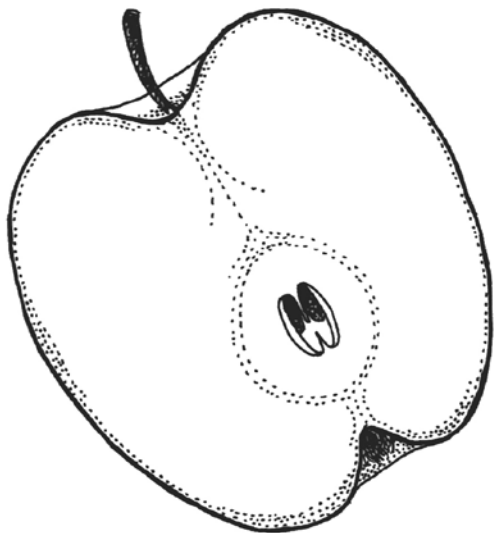

zajišťují nákupy seniorům, vykonávají osobní asistenci, pracují v pobytových zařízeních sociálních služeb; ti, kdo uvízli v karanténě, doma šijí roušky.

Věříme, že toto náročné období s Boží pomocí zvládneme a těšíme se všichni zpět do školních lavic.

Jan Vybíral, zástupce ředitele
a **Benjamín Skála**

TÉMA: SPRAVEDLNOST

modlitba dubnová

Bože
svatý
spravedlivý
spolehlivý
věrný

máme naději
a věříme
že ty ospravedlňuješ
odpouštíš
neopouštíš

o odvahu
prosíme
pečovat o slabé
neodvrátit hlavu od potřebných
ozvat se proti bezpráví

ať je vidět
že tvoje království
už teď
je trochu mezi námi

*modlitba **Lenky Řídkoňové***

kresba: Sára Benešová

Hlad po spravedlnosti

A krev, která vás oživuje, budu vyhledávat. Budu za ni volat k odpovědnosti každé zvíře i člověka; za život člověka budu volat k odpovědnosti každého jeho bratra. Kdo prolíje krev člověka, toho krev bude člověkem prolita, neboť člověka Bůh učinil, aby byl obrazem Božím. (Genesis 9,5n)

Téměř stejně silně jako jíst a pít potřebuje člověk vnímat, že má jeho konání nějaký dopad na prostředí kolem něho. Už u nemluvněte sledujeme snahu rozhoupat zvoneček nad postýlkou – způsobit odezvu ve svém dosahu. Teorie „depresivního realismu“ týmu Alloyová-Abramsonová stojí na následujícím experimentu: Zkoumaný může rozsvítit tlačítkem žárovku, ta se ale někdy rozsvěcí také náhodně. Zdraví lidé svou kontrolu nad žárovkou velmi přeceňují, lidé depresivní velmi přesně odhadují omezenou míru svého vlivu. Teorie vesměs nebyla přijata (depresivní míru své kontroly jiní zase podhodnocovali). Přesto nám ukazuje, že člověk po odezvě prostředí, „po spravedlnosti“ skutečně „hladoví a žízní“, jak říká Kristus v blahoslavenstvích. Člověk trpí, když spravedlnost schází.

Potřeba mít nějaký dopad na svět kolem sebe má však ještě hlubší základ: Bohu není jedno, ať jde o jakéhokoliv člověka či jiného tvora, zda vůbec žije, nebo nežije. Ač člověk maso jíst smí, musí dát najevo, že s životem zvířete odešlo ze světa něco podstatného, jeden život. Proto naše verše předchází věta „Jen maso oživené krví nesmíte jíst“. Toto přikázání by mohlo být alternativním kandidátem na největší biblické přikázání vůbec. Jako úplný základ je ještě apoštolové předávají i křesťanům z pohanů (Sk 15,20), kteří se jej běžně drželi až do 4. stol. Bůh sleduje každý jednotlivý život, protože každého jednotlivého tvora do světa zasadil.

Každý život Bůh vidí jednotlivě. Tím, že člověk vidí věc podobně, že ručí za jeden konkrétní život, se stává Bohu podobným, stává se obrazem Božím. Člověku není svěřena péče o život na planetě, ale o život někoho, koho má v dosahu – bližního. Na tomto základním zákonu je vystaven spravedli-

vější svět, který nahradil předpotopní anarchii, k jednotlivému životu lhostejnou. Kdo by se od této chvíle rozhodl ze světa nějaký život vymazat, protože zrovna jemu se nezdá smysluplný, musí počítat s tím, že se pak bude muset stále dívat přes rameno. Protože je zřejmě někdo, kdo přijde ten život pomstít. Pozdější přenesení této povinnosti na soudy činí zodpovědným za život jediného celé společenství.

Přesto povinnost, kterou bychom v základní podobě nazvali krevní mstou, zůstává základem biblické spravedlnosti. Každý člověk má nárok vědět: Kdybych zemřel, sešel ze světa, tomu a tomu konkrétnímu člověku to nebude jedno, nýbrž bude zavázán jednat. Ba moje krev ho zavazuje už teď, takže mě třeba nenechá zemřít hladu. Obraz Boží ve mně ho zavazuje už teď, takže mě nedá na pospas ponížení (jako „Josef byl spravedlivý a nechtěl Marii vystavit hanbě“ Mt 1,19). Biblická spravedlnost prostě není ono bohužel časté „dobře myslel, ale špatně udělal“. Znamená ručit za to, že něco dopadne dobře. Především za to, že to dobře dopadne s někým konkrétním. Být strážcem svého bratra.

Tomáš Pavelka, farář v Lounech

kresba: Petra Fischerová

Na čem soudci nakonec záleží?

S lidskou hříšností musíme počítat...

Jakub Drápal se věnuje soudnictví, a tam by o spravedlnost mělo jít v první řadě. Vystudoval pražskou právnickou fakultu, na univerzitě v Cambridge pak získal titul magistra kriminologie. Nyní pracuje v Ústavu státu a práva Akademie věd a na malý úvazek také na Ústavním soudu jako asistent ústavní soudkyně. Na právnické fakultě přitom dokončuje doktorát. Je ženatý, navštěvuje evangelický sbor v Praze-Braníku. Ale nad to: V roce 2014 napsal velmi zajímavou a čtivou knížku s názvem *Poslušen zákonů své země a svého stavu o obhájci Kamillu Reslerovi*, který byl nucen v roce 1946 obhajovat u českého soudu K. H. Franka.

Na spravedlnosti by mělo stát celé soudnictví. Soudce je ale člověk jako každý jiný, nemůže nebýt subjektivní. Jak se tomu při ukládání trestů vyhnout? A pokud to nejde, vadí to vlastně?

Na jedné straně je třeba dát soudci dostatečný prostor, aby trest mohl přizpůsobit tomu konkrétnímu případu, ale na druhou stranu mu dát jasná vodítka, aby dokázal dojít k správnému trestu. Tedy aby nebyly velké rozdíly v tom, jak rozhodne jeden či druhý soudce a aby příliš nezáleželo na tom, co jako spravedlivé konkrétní soudce vnímá. Ale to subjektivní vnímání tam vždycky alespoň částečně zůstane. Snažíme se tak to subjektivní objektivizovat, ale přitom nechat prostor pro individualizaci. To je vlastně neustálý proces, je to takové trvalé vyvažování různých účelů trestu, při kterém ta otázka spravedlnosti právě vyvstává.

A co jsou ty různé účely?

Trest musí být přiměřený závažnosti trestného činu, ale zároveň má pomoci k nápravě a ochránit společnost. Co udělám, soudím-li zloděje, který vyjde z vězení, a hned nějakou drobnost ukradne? Pokud budu chtít chránit společnost, dám mu podruhé relativně dlouhý trest. Jenomže pak můžeme v tomto důsledku vidět, že trest může být výrazně nepřiměřený závažnosti – v jednom z mých výzkumů se objevil pachatel, který dostal za krádež půl kila kuřecích prsou 12 měsíců odnětí svobody.

Jak ale pak všem účelům vyhovět?

Nebo jaký účel kdy preferovat?

To je právě ono. Pokud není jasněji dáno, kdy a jaký účel má přednost, soudce si to musí určit sám. Na detailní promyšlení všech institutů ale nemá dostatek času – musí primárně soudit, a navíc se v tom skrývá to nebezpečí, že v jiném případě si vybere jinak. Soudce má naplnit zároveň dvě maximy – „zacházet s podobným případem podobně“, ale přitom „s odlišným odlišně“. Pokud mu ale jasněji neřekneme, na základě čeho rozhodujeme o podobnosti a odlišnosti, může to dělat jen těžko.

Je tedy vůbec na místě otázka, zda jsou ukládané tresty spravedlivé?

Na to je těžké odpovědět, protože o ukládání trestů stále víme velmi málo; můžeme ale identifikovat některé problémy. Jedním z nich je třeba kumulace trestů. Zloděj dostane nejdříve za trest obecně prospěšné práce. Podruhé dostane podmínku, potřetí podmínku s dohledem, pak už nepodmíněný trest. Než poslední rozsudek nabude právní moci, tak třeba přibude ještě jeden. Jenomže všechny tyhle tresty se sečtou! Výsledek pak je, že za drobné krádeže

vykonává velmi dlouhý trest. Problematické je, pokud i takovému pachateli chceme trest uložit rychle. Rozhodnutí soudu by jistě rychle být mělo, jenomže zároveň se potřebujeme věnovat odsouzenému, probírat s ním, v čem spočívají jeho problémy, co se s nimi dá dělat, a to se ovšem s tou rychlostí příliš neslučuje. Ve sdělovacích prostředcích pořád slyšíme, že jsou soudy pomalé, což tak není. Já bych byl právě

radši, kdyby byly někdy ještě pomalejší – ve prospěch lepší kvality rozhodování. Obecně je pak problematické zjistit, zda tresty byly uloženy spravedlivě – často jsou totiž nedostatečně odůvodňovány, takže obviněný nemůže ani dojít k názoru, že mu byl trest uložen na základě jasnějších principů.

Ale co s tím? Obviněný se tedy odvolá, ne?

Jediné, co může, je v rámci odvolání vznést námitku, že trest se mu zdá příliš přísný. Nemůže ale polemizovat třeba s tím, že soud dal moc velkou váhu jeho trestní minulosti nebo příliš velkou váhu způsobené škodě nebo malou váhu jeho pohnutce a tak dále; nejsou totiž jasné důvody, proč soudce konkrétní trest uložil. Co tady chybí, je principiální diskuse, v níž soudce by například řekl: Přihlédl jsem k těm a k těm faktorům, to a to jsem vzal v úvahu. A obviněný by mohl a měl namítat: Tohle jste ale špatně skutkově zjistil, tohle jste v úvahu nevzal... To se dnes bohužel nemůže stát.

A co ta trestní minulost? Jak velkou roli může hrát?

Roli by určitě mít měla, ale jakou, to není snadné určit. Jakou roli má hrát, pokud byl někdo odsouzen před dvěma lety? Ale co když před pěti, deseti nebo dvaceti? Máme mít hranici, kdy už se to nebude brát v úvahu? V Nizozemí zásadně nezohledňují trestní minulost, pokud pachatel žil řádně pět let. Ale u nás to není jasné.

A to je chyba?

Ano, byť je na místě soudcům nabízet vodítka a nedávat jim striktní pravidla. Může přece nastat situace, kdy i ten hodně starý trest je potřeba brát v potaz. Lze třeba na základě odborné literatury stanovit, že běžně by trestní minulost neměla vést k více než dvojnásobnému trestu, než by byl ten, kdyby odsouzený neměl žádnou trestní minulost. Protože kdyby to bylo víc, tak tím říkáme, že trestní minulost může hrát větší roli než závažnost trestného činu. U nás ovšem tohle vůbec není definováno. A některé případy naznačují, že trestní minulost hraje výrazně větší roli, než by jí slušelo.

Co si vůbec myslíte o smyslu trestu?

Mně se moc líbí rozlišení jedné britské kriminoložky, u které jsem studoval – ta rozlišuje účel „uložení trestu“ a účel „výkonu trestu“. Při uložení trestu se přihlíží v mnohém k závažnosti spáchaného trestného činu; jedná se o přiměřenou reakci na spáchané zlo. Jakmile ale jednou pachatel začne vykonávat trest, mým jediným cílem musí být ho napravit a pomoci mu opustit kriminální kariéru. Líbí se mi na tom taky to, že to je jednoduše sluchitelné s křesťanstvím: Biblická spravedlnost se také odvíjí od podstaty hříchu a mnohdy odráží jeho závažnost. Zároveň ale nad člověkem nikdy není zlomena hůl a Bůh usiluje o proměnu člověka (což mu ale nebrání v jeho spravedlivém potrestání). Takové přirovnání má své mouchy, paralely mezi světským právem a Božím královstvím nejsou nikdy dokonalé. ▶

Co tedy je ten primární účel trestu?

Vezměme si vraždu, jeden z nejzávažnějších trestných činů. Například recidiva u vrahů je vcelku nízká: Pokud bychom ukládali tresty na základě očekávání nápravy či vedení řádného života, za vraždu bychom ukládali relativně nízký trest. Vyšší trest tedy ukládáme ne proto, abychom obviněného napravili, ale jako reakci na to, že pachatel někoho připravil o život. Reakce přiměřená závažnosti je tedy účelem „uložení“ trestu. Ale jakmile už je dotyčný ve vězení, je to jinak – jediný účel je odsouzeného převychovat (či mu v tom pomoci) a usilovat o to, aby poté, co se vrátí na svobodu, už dál trestnou činnost nepáchal, ale integroval se do společnosti.

Asi se dá tedy říct, že toho, co by se mělo řešit a měnit, je dost?

Ano. Ale otázky týkající se toho, jak správně ukládat tresty, vyvstávají po celém světě; a ne poslední desetiletí, ale už po staletí. A byť se můžeme snažit napravit nedostatky trestního i společenského systému, nejsou ty systémové problémy jediný (a ani hlavní) spouštěč trestné

s kterou se musí počítat. Každý má možnost volby, a když se rozhodne hřešit...

Jak se ale dá počítat s člověčí nevyzpytatelností?

Když někdo působí zlo, reakce na to znamená omezit ho v jeho životě. Jistě že jde o nápravu. Ale musí se významně zvažovat právě přiměřenost trestu k spáchanému trestnému činu. U toho, kdo spáchá první trestný čin, nám jde víc o ná-

pravu než u chronického zloděje. Celou dobu se nicméně bavíme o substantivní spravedlnosti – aby bylo učiněno dobré rozhodnutí. Existuje ale i procedurální spravedlnost: Když soudce bude s obviněným zacházet slušně, s respektem, když mu umožní, aby mohl podat taky svou verzi a bude jí opravdu naslouchat, když mu vysvětlí, co se aktuálně v řízení děje, když bude zřejmé, že soudci opravdu půjde o to, aby se dosáhlo spravedlivého výsledku, obviněný je často ochoten přijmout i takový rozsudek, který pro něho není příznivý. Zatímco když vidí, že soudce ho sice formálně vyslechne, ale moc ho to nezajímá, když mu soudce neobjasní pořádně, proč se takto rozhodl, stěží bude rozhodnutí považovat za spravedlivé. To nám říkají jak výzkumy, tak soudci, kterým obvinění třeba řeknou: „Vy jste první, kdo se mnou takhle jedná, vysvětlil jste mi to, já to přijímám.“ A práva na odvolání se vzdají. Důležité je tedy obojí – rozhodnout správně jak procesně, tak substantivně.

činnosti. Mnoho lidí žije v naprosto nevyhovujících podmínkách, a přitom žádnou trestnou činnost nepáchá. Takže nebavme se jenom o změnách systému, bavme se o člověku! Systém můžeme měnit, vymýšlet, co dělat lépe, ale člověk? Ten může reagovat úplně jinak, než bychom předpokládali. Lidská hříšnost, to je veličina,

Ale viděno laicky – přece by nemuselo být tak složité definovat – když ukradnu jedno auto, dostanu čtyři roky natvrdo, když ukradnu dvě auta, bude to osm let.

Ano, jenže to by úplně popřelo princip individualizace. Jak bych pak rozlišil, zda jde o mladého kluka, který auto ukradne poprvé, možná z hecu, nebo je to někdo „zkušený“, kdo to už udělá poněkolikáté? A jaké auto to je? Dvacet let staré? Nebo nové? Nebo je dokonce uzpůsobeno pro vozičkáře? A co když těch aut ukradne 20, má jít sedět na 80 let? Těch okolností je nakonec tolik! Jiné přece je, když někdo zavraždí toho, kdo ho 20 let týral, než když někdo zavraždí druhého, protože se k němu vloupal a našel ho zrovna doma.

Jak to tedy řešit?

Je vhodné mít určitá vodítka pro posuzování podobných případů podobně, ale vždy nakonec potřebujeme nechat prostor soudci, a to minimálně pro případy, které nemůžeme vědět dopředu či pro které vodítka mít nelze. Potřebujeme se tedy snažit, aby různí soudci dávali stejným okolnos-

tem alespoň podobnou váhu, nikoli výrazně odlišnou. A váhu promyšlenou a principiální. Což se dnes bohužel často neděje, přičemž mnohdy ani nevíme, jak soudce k tomu závěru došel, protože své rozhodnutí dostatečně neodůvodní. A my potom nejsme schopni ověřit, posoudit, zda to bylo takhle správně.

Kdybychom se ještě nakonec vrátili k té naší základní otázce, zda spravedlnosti je učiněno zadost, a tedy k otázce stavu našich soudů, soudců, jste spíše spokojeni?

Spíše ano. Určitě to není nějaký průšvih. Je dost soudců nadšených, kteří chtějí pracovat dobře. A přirozeně jsou i ti, které už to nějak semlelo, ale to je přece normální.

Práce vás baví, že?

Rád bych pokračoval v oblasti vědy. Chci bádat na poli vězeňství, na poli ukládání a výkonu trestů. Ano, opravdu mě to baví.

připravila Jana Plíšková

SOUKOLÍ SPRAVEDLNOSTI PODLE VĚZEŇSKÉHO KAPLANA

Naslouchám velikým trápením, vzdoru i pokoře

Jak mě práce ve věznici změnila

Člověk je na světě proto, aby dělal dobro. Protože ho to baví. Říkávám vězňům, že se cítím ve vězení svobodnější než v církvi. A práce mě těší a baví! Už osmnáctý rok. Děkuji za podporu hlavnímu kaplanu Pavlu Kočnarovi, nuselskému sboru, Vězeňské duchovenské péči, synodní radě, Spolku evangelických kazatelů, kolegům a přátelům – a hlavně manželce. Tím bych rád začal.

Všudypřítomná lež

Ale přesto musím začít něčím méně pozitivním, co jsem jako farář ve vězení musel přijmout, s čím pracovat. Dá se to shrnout jedním slovem – LEŽ. Kaplan je od toho, aby vyslechl, poslouchal, naslouchal – a vězeň musí vědět, vidět i cítit, že nás zajímá. Musí cítit, že nás bytostně zajímá jeho situace, osud, postavení, provinění... Bez toho vůbec do věznice cho- ►

dit nelze. A přesto musíme počítat s tím, že ve vězení lidé lžou. Lži se to tam hemží. A vězni už jsou tak bráni – že apriori stále lžou. A my kaplani jim přesto musíme věřit. Každému jejich slovu. Bedlivě s hlubokým zájmem naslouchat.

A přitom víme, že třeba 20–90 % toho, co nám někdo říká, může být lež. To je jedna ze zásadních věcí – jiných než ve sborové službě – neříká se pravda, říkají se polopravdy, přetočené věci, výslovné lži. Jsme někde, kde jsou lidé za trest nebo z důvodu podezření, že udělali něco špatného. A jen málokdo chce připustit „celou pravdu“.

Druhá věc – projevit zájem

Začal jsem sice o lži, ale ve vězení jsem mnoho vztahů s lidmi navázal, hodně věcí jsme probrali, vzájemně si naslouchali a hledali cestu, těšili jsme se na sebe. Když jdu na pohovor s někým novým, těším se na něho, když jdu za někým, koho již delší dobu znám, taky se těším, že spolu pobudeme. Někdy je to ale velmi těžké. „Musel jsem synovi říct, že jsem mu zabil maminku...“

Vězeňská duchovní služba je nemisijní. Nechodíme dělat do vězení misii, chodíme za lidmi. V těžkých situacích, ve velikém trápení, ve vzdoru i pokoře – jdeme i za lidmi, kteří chtějí být jen vzati na vědomí – vědí, že jsem kaplan (tedy „asi něco s církví nebo s Biblií“), ale nechtějí číst z Bible a už vůbec se nechtějí pomodlit, jen velice stojí o to, aby jim někdo naslouchal. Zkrátka

ve vězení potká člověk podstatně víc ateistů než v kostele. I mezi zaměstnanci, mezi kolegy.

A za třetí – jazyk

Jazyk vězeňského kaplana je výrazně jiný než jazyk faráře, stojícího na kazatelně nebo mluvícího ve staršovstvu. Musíme se snažit vyjádřit naši víru jinak než za použití „kostelních“ slov. Občas potkám někoho zbožného, kdo se během hodiny pomodlí i dvakrát (obvykle třikrát trestaný) a pak přijde někdo, kdo jakž takž rozumí slovu odpouštění, spasení, vykoupení, ale i sdílení, společenství – to jsou cizí slova, prázdné pojmy.

Ekumenický rozměr

A další změna – poznal jsem, co je ekumena. Do práce kaplana mě uváděl katolický kněz. Třetí v naší kanceláři byl kněz pravoslavný. Od samého počátku jsme mívali společné skupiny

i společné klienty. Je samozřejmé, když zrovna organizuje skupinu kolega, že i já tam rád pošlu své klienty. V Ruzyni bývají i katolické mše a pravoslavné liturgie, naše práce je úzce propojena. Poznám jako nikdy předtím, jaké je úzce spolupracovat a sdílet se s lidmi, kteří vycházejí z jiných tradic. A jak může vypadat ekumenická kancelář. Děkuji své evangelické církvi za vyslání do kaplanské služby!

Daniel Pfann, vězeňský kaplan

foto: Jindřich Štřeit

OTÁZKA NA TĚLO

Stává se vám, že počínání někoho jiného musíte uznat jako spravedlivé, ale přitom s ním nesouhlasíte?

Především záleží na kritériích, podle nichž počínání druhého za spravedlivé považují. Ale vidím-li takové jednání jako spravedlivé v očích lidských i před Boží tváří, nemohu s ním nesouhlasit. Proto třeba nikdy nemohu souhlasit s pomstou nebo s trestem smrti. Mohou být pochopitelné z hlediska příčin a souvislostí, ale souhlasit? To ne.

Pavel Klinecký

Spravedlnost ze souboru barokních soch ctností M. Brauna na Kuksu. Foto: Dezidor

Spravedlnost nejde oddělit od situace. Když se dva o něco dělí, princip půl na půl nikdy nebude úplně spravedlivý, protože ti dva nikdy nebudou úplně stejní – věkem, pohlavím, kulturně atd. Jako vězeňský kaplan se setkávám s odsouzenými se stejným paragrafem, ale různou délkou trestu. Kontext a motiv trestného činu, hříchu, je u každého jiný a soudci s tím při rozhodování o vině a trestu musí počítat. Spravedlnost zkrátka

není jen matematika, počet neznámých je vždycky větší, než kolik jich jsme schopni při jejím uplatňování zjistit. Jde tak o nedosažitelnou metu, ke které je třeba směřovat s úsilím o to větším. Bez institutů, které pracují s milosrdenstvím, se proto společnost nemůže obejít.

Pavel Kočnar

Slovo „spravedlivé“ má pro mě několik rovin. Spravedlivé je to, co jde „s právem“, drží se zákona, předpisu. V tomto smyslu se nám „spravedlivé“ pojí často i s rovností, chceme stejně pro všechny. Dodržovat zákon a předpisy je ale dle mě v lidském styku málo. Třeba jako vyučující očekávám od velmi bystrých studentů nadstandardní výkon, u těch méně nadaných ocením především jejich snahu. Je tento individuální přístup nespravedlivý? V Bibli je pak za spravedlivého označován ten, který nejen dodržuje Boží zákony, ale jehož život svědčí o Bohu samém. Vrcholem spravedlnosti, kterou často těžko chápeme, či dokonce odmítáme, je „nespravedlnost“ Boží: nezničit Ninive, dát stejnou mzdu za různou pracovní dobu, obědvat v domě celníka... Díky Bohu za takovou nespravedlnost, ať je nám příkladem.

Markéta Sedláčková

Pokud uznávám počínání někoho jiného jako spravedlivé, myslím, že se mi nestává, že bych s ním nesouhlasil. Jiná otázka je, jak se s tím vyrovnávám, někdy je to samozřejmě boj. Spravedlnost ovšem není jen otázka principů nebo legality. Patříme do ní s celým svým člověčenstvím – viz příběh o Ježíšovi a cizoložné ženě (Jan 8,1–11) nebo o rozdělování pomoci vdovám v prvotní církvi (Skutky 6,1–6).

Zdeněk Šorm

SYNODNÍ RADA

Z titulů projednaných synodní radou na zasedáních

25. 2. a 10. 3. vybíráme:

Život církve

Synodní rada reagovala na mimořádná opatření, vyhlášená Ministerstvem zdravotnictví a vládou ČR v souvislosti s rozšiřující se virovou epidemií. Uložila ústřední církevní kanceláři rozeslat bezodkladně informace všem sborům a zveřejnit je na církevním webu.

Sbory a pracovníci

Synodní rada souhlasila s ukončením zaměstnaneckého poměru Jana Kellera dohodou – nastoupil jako farář ve výslužbě do sboru ve Veselí s tím, že pokud sbor najde faráře, zaměstnanecký poměr ukončí; souhlasila s prodloužením pověření kaplanky Simony Tesařové ke službě ve Vazební věznici Praha-Pankrác; vzala na vědomí zprávu o průběhu a hodnocení zkoušky Jany Trefilové a udělila jí osvědčení o ordinované službě výpomocné kazatelky; zřídila místo pastoračního pracovníka ve sboru na Vsetíně-Horním sboru a pověřila jím Zdeňku Poláškovou; schválila zvýšení pracovního úvazku farářky Hany Ducho z 50 na 100 %.

Zahraniční sbory

Koncem března měl odjet do krajských sborů na Ukrajině na osm týdnů farář Tomáš Vítek. Synodní rada se zabývala financováním této cesty i organizací práce v královéhradeckém sboru v době fará-

řovy nepřítomnosti. Kvůli vládním opatřením a celkové situaci spojené s virovou pandemií se plánovaná cesta neuskuteční.

Výchova a vzdělávání

Synodní rada schválila návrh na změnu statutu Fondu pro přípravu ke kazatelské službě a další vzdělávání kazatelů, podle nějž jsou mj. faráři a jáhni povinni v prvních dvou letech služby absolvovat kurz pro začínající faráře a jáhny.

SR udělila Miroslavu Pfannovi dlouhodobé studijní volno, jehož náplní mělo být bližší poznání příběhů českých evangelických vystěhovalců do USA a jejich odraz v současných amerických protestantských sborech. Cesta M. Pfanna do USA se však pravděpodobně kvůli virové pandemii v původním termínu neuskuteční.

Z iniciativy sester benediktinek z kláštera Panny Marie Vítězné v Praze na Bílé Hoře se bude v sobotu 7. listopadu 2020, v předvečer bitvy na Bílé Hoře, konat ekumenická pouť, určená zvláště mladé generaci. Synodní rada pověřil Pavla Pokorného, aby zastupoval ČCE v přípravné skupině.

Diakonie

Synodní rada vzala na vědomí zprávu o osmém ročníku úspěšného projektu Krabice od bot, který proběhl v adventu 2019. Pro rok 2020 podpoří SR tento projekt částkou 30 000 Kč.

Rekreační střediska

Do výběrového řízení na nového pachytýře pro rekreační středisko Sola fide v Janských lázních se přihlásilo 11 zájemců. Synodní rada jmenovala výběrovou komisi, která povede jednání s jednotlivými zájemci a doporučí nejvhodnějšího kandidáta.

Jeronýmova jednota

Do Projektkatalogu GAW 2021 doporučila synodní rada projekt sboru v Krabčicích na opravu fasády věže kostela, včetně klempířských prvků, opravy oken a vstupních dveří v celkové hodnotě 30 000 €.

Různé

Synodní rada souhlasila s příspěvkem 10 000 Kč speciální základní škole a mateřské škole J. Zemana v Náchodě na uspořádání atletického turnaje.

Dále vzala SR na vědomí zprávy z vizitací ve farních sborech a z jednání seniorátních výborů, zabývala se přípravami na 2. zasedání 35. synodu ČCE a projednala další hospodářské a personální záležitosti.

Mnohá plánovaná setkání a organizační schůzky byly v důsledku virové pandemie zrušeny.

DaZ

ÚMRTÍ

Ve věku 92 let zemřel 2. března farář **Miroslav Frydrych**. Působil ve sborech v Odrách ve Slezsku, Bohuslavicích nad Metují a v Kolíně.

SBÍRKA NA POMOC UPRCHLÍKŮM V ŘECKU

Poděkování

Vážené sestry, vážení bratři,
v prosinci 2019 se synodní rada rozhodla reagovat na alarmující zprávy o humanitární krizi v uprchlických táborech na řeckých ostrovech. Tamní zařízení jsou zaplněna více než na trojnásobek kapacity a často tam dochází k šikaně, sebepoškozování a sebevraždám. Uprchlíci, kteří v táborech nežijí, jsou mimo systém lékařské péče a chybí

ilustrační foto: Diakonie ČCE

jim základní lidské potřeby – jídlo, ubytování. Proto jsme ještě koncem roku 2019 uvolnili z fondu sociální a charitativní pomoci 200 000 Kč na pomoc prostřednictvím organizace Lékaři bez hranic, která provozuje na ostrově Lesbos zdravotnické zařízení a poskytuje materiální pomoc, očkování i pomoc psychologickou.

Zároveň jsme vyhlásili mimořádnou sbírku. Jsme vděční, že byla shromážděna částka 656 402 Kč, kterou jsme se rozhodli rozdělit na dvě části.

Polovina bude na základě doporučení naší pověřenkyně pro práci s migranty Aleny Fendrychové poskytnuta organizaci *Chios People's Kitchen* (CPK). ►

CPK je místní organizace na ostrově Chios, kde působí od prosince 2015. Připravuje jídlo pro uprchlíky v táboře Vial i v blízkém městě. Naši podporu použijí k nákupu a distribuci potravin.

Druhou polovinu jsme na základě kontaktů s řeckou církví rozhodli poskytnout organizaci *Perichoresis*, která je zřízena řeckou evangelickou církví a ve městě Katerini provozuje 124 apartmánů pro přibližně 600 uprchlíků a podporuje jejich integraci do místní společnosti. *Perichoresis* dostává podporu také od Evropské unie, agentury OSN pro uprchlíky a od německé organizace *Brot für die Welt*. Náš příspěvek je určen k podpoře nového projektu na ostrově Chios ve spolupráci s organizací *Offene Arme*. Jde o lékařskou a lékovou pomoc těm uprchlíkům, kteří nedostávají podporu ze systému sociálního pojištění.

Jsmě rádi, že naše sbírka pomůže lidem, kteří se při útěku před válkou či chudobou dostali na hranicích Evropy do humanitární pasti. Děkujeme všem, kdo se ke sbírce připojili.

Vaše synodní rada ČCE

KULATÝ STŮL 2020

Zahraniční partneři podpoří projekty za více než 8 milionů korun

Od středy 11. března do čtvrtka 12. března 2020 se na půdě ústřední církevní kanceláře v Praze konalo setkání našich zahraničních partnerů tzv. Kulatého stolu. Jsme rádi, že se toto jednání i přes potíže a komplikace způsobené omezeními kvůli koronaviru podařilo uskutečnit.

Jednání se nakonec účastnili partneři v menším počtu, než bylo původně plánováno. Přijeli zástupci z švýcarského HEKSu, z německých církví v Bádensku,

Hesensku-Nasavsku, Porýní a z německého Gustav-Adolf-Werku. Tyto církve a organizace společně s církvemi v Bavorsku, ve Falcí, v Sasku a s německou organizací *Kirchen helfen Kirchen*

a *Martin Luter Bund* podpoří projekty povšechného sboru – vzdělávání laiků a farářů, aktivity pro mládež, pracovní úvazek faráře pro menšiny, tisk nového evangelického zpěvníku, stavební projekty našich sborů a projekty Diakonie ČCE v celkové výši přes 8 milionů korun. Za ČCE se setkání účastnili zástupci synodní rady, ústřední církevní kanceláře, ekumenického oddělení a Diakonie ČCE.

Jsme vděční za tuto finanční podporu, stejně jako za vzájemný rozhovor u kulatého stolu, za výměnu zkušeností, sdílení aktualit z našich církví a přátelské společnosti.

Jana Špinarová

Evangelíci jedou! Prozkoumejte e-cirkev.cz

Pro čas, kdy nemůžeme do kostela a mezi lidi, jsme připravili na církevním webu spoustu poslouchání, čtení a koukání. Pro koho je trochu složité to vše vstřebávat a ovládat, zde několik praktických návodů a rad:

Co najdete na hlavním církevním webu a kde

- Otevřete si www.e-cirkev.cz
- Na ploše vidíte šest dlaždic. To je to nejaktuálnější. V tyto dny tam dáváme každý den nové **Slovo na den** a **večerní modlitbu**. Po rozkliknutí se otevře aktuální slovo a také můžete dalším klikem přejít na všechna předchozí. Přibývají den po dni.
- Pod odkazem **Písňe k pobožnosti** jsou písňe z Evangelického zpěvníku a zpěvníku Svítá, můžete se přidat nebo poslouchat. Jsou to nahrávky z cédéček, která vycházela v minulých letech jako příloha Českého bratra.
- Přes tyto odkazy se dostáváte do tzv. soundcloudu. Klikněte úplně vpravo na **view all**, nabídka se ukáže. A uvidíte, že kromě slov na den a modliteb tam přibývají příspěvky Michala Pfanna, který předčítá z knížky *Povídá se* od Nico ter

Lindena, a Jardy Pechara, který čte vtipné příspěvky z letošního Evangelického kalendáře.

- Vše, co bylo na dlaždicích včera nebo dříve, ale už to tam nevidíte, je v sekci aktuality úplně nahoře na modré liště vlevo. Tam se zprávy ukládají chronologicky, ať jsou, nebo nejsou dočasné „vytaženy“ na dlaždici.
- Momentálně úplně nahoře visí Pas-týřský list synodního seniora, ale pod ním – rolujte, rolujte, je vše pěkně za sebou podle data zveřejnění. Stačí vždy rozkliknout, co vás zajímá.
- Velké bohatství je pod dlaždicí církev doma, je to křižovatka odkazů na všechno možné, stačí klikat, klikat.
- Českého bratra najdete na www.cesky-bratr.cz

DaZ

OZNÁMENÍ

Sbor v Praze 4-Nuslích hledá kostelníka

Mezi kostelnické práce patří obvyklé kostelnické činnosti (topení, odemykání/zamykání, péče o květiny, příprava prostor, pravidelná údržba atd.), vyjma pravidelného úklidu. Ten pro sbor zajišťují klienti Diakonie. Ke sboru patří také nevelké kolumbárium, péče o něj i o urny je také součástí kostelnických prací.

Pro kostelníka nabízíme ve sborové budově byt 2+1 v prvním patře o rozloze 50 m², který byl před rokem kompletně zrekonstruován. K dispozici je také parkovací místo na pozemku sboru.

Nástup je možný od dubna 2020. V případě zájmu kontaktujte pro bližší informace faráře Dana Páléníka.

PalenikDan@seznam.cz; 737 437107

MOJE CÍRKEV

HESLO
TĚCHTO DNŮ:
VÍRU SI CHRAŇ,
VIRU SE BRAŇ!

text: Daniel Ženatý, foto: Židkovi

Je v církvi místo pro cíle a plány?

Od snění k reálným výsledkům

V únoru jsme mluvili o tom, co je vize a proč je potřebná, v březnu jsme společně přemýšleli o tom, k čemu nám poslouží *leader*. Pokud se má v reálném životě něco stát, je ale také zapotřebí mít cíle a plán, jak jich dosáhnout. A to je téma dnešní.

Bez konkrétního plánu „jak na to“, zůstane většina dobrých nápadů „ve vzduchu“

Sám postupně zjišťuji, že většina myšlenek, které jsou ve strategickém plánu nebo o kterých píšu v těchto článcích, již zazněla dříve – před pěti, deseti i patnácti lety. Řadu z nich je možné ještě dnes najít v různých diskusích na evangnetu s letopočty jako 2008 a podobnými.

Ve většině případů ale zůstalo u slov. Jsem přesvědčen, že to není ničí zlá vůle. Prostě chybí koncovka, kterou tvoří rozumně formulované cíle, plán a přidělená odpovědnost. Chceme-li ale ČCE měnit, potřebujeme si nějaké cíle a plán stanovit.

Cíle nám pomáhají vyhnout se „konání“ činností bez začátku a konce

Stanovit cíle je praktický prostředek, který nám pomáhá dostat se od snění k reálným výsledkům. Když jsme svého cíle dosáhli, máme radost. Když ne, musíme přemýšlet, co jsme měli udělat jinak, anebo vzít v úvahu, že daný cíl nebyl realistický. Najednou máme měřítko, které nám umožňuje říct – povedlo se to, nebo nepovedlo.

Vybavuje se mi vzpomínka na první projev Václava Havla v parlamentu (tehdy Federálním shromáždění). Havel si všiml, že v sále chybí hodiny a z toho učinil hlavní myšlenku svého projevu – komunistický režim se v posledních letech své existence soustředil už jen na udržování sama sebe, nic nechtěl měnit ani rozvíjet. Chtěl jenom, aby vše pokračovalo beze změny jako dosud. V tomto prostředí „bezčasí“ hodin

nebylo zapotřebí. Po sametové revoluci naopak bylo zapotřebí tolik nových věcí udělat a bylo tak málo času! Trochu jsem se lekl, když jsem, asi s viditelnou netrpělivostí, mluvil o naší budoucnosti s jedním starším a moudřejším bratrem a ten mě chlácholil – ale bratře, nespěchej, vždyť máme dost času. Nemáme. Proto potřebujeme mít srozumitelné cíle, plán, co je proto třeba udělat, a termíny, kdy to má nastat.

Jak tedy mohou vypadat cíle a plán, které by byly srozumitelné a praktické? Měly by být formulovány na třech úrovních – na úrovni církevního ústředí, na úrovni sborů a také na úrovni seniorátů.

Na úrovni celé ČCE by měl plán poskytnout srozumitelnou představu, čeho a kdy chce vedení církve dosáhnout

Podíváme se nejdřív na úroveň první: Kdybych předpokládal, že vezmeme za svou vizi, kterou jsem formuloval v únorovém článku – „Vykročíme ven k dnešní společnosti způsobem jí srozumitelným a rozšíříme naši spiritualitu způsobem přiměřeným potřebám dnešních lidí“, jejím přirozeným důsledkem (tj. přiměřeným cílem) by byl růst církve, tj. počtu jejích členů. To je ale asi trochu moc vzdálená budoucnost. Abychom se tam dostali, musíme se zamyslet, co dělat v různých oblastech. A zde už strategický plán nabízí docela praktické členění na hlavní, dobře uchopitelná témata: zbožnost, misie, péče o faráře (a jiné zásadní lidi), změna organizace církve v souvislosti s přechodem na samofinancování. V každé takové oblasti potřebujeme mít ucelený a promyšlený přístup, jak ji uchopit. Na tomto základě pak lze vytvořit plán, ze kterého je patrné, co a kdy se má stát v každé oblasti a jaké výsledky a kdy můžeme čekat. Takové podoby strategický plán zatím nedosáhl. ►

Plán, o kterém zde mluvíme, nemusí být složitý – jeho základní obrys by se měl vejít na jednu stránku a měl by být jednoduše srozumitelný. Takový plán by měl být také základní „nástroj“, používaný vedením ČCE pro řízení práce. To by také pomohlo „řadovým“ členům ČCE lépe pochopit, čeho chce ústředí dosáhnout, a tedy k čemu je vlastně dobré. Plnění jednotlivých cílů také umožňuje snadno sledovat, jak se situace vyvíjí v jednotlivých oblastech, a poskytuje také dobrý základ pro případné úpravy příslušné části celkového plánu.

Každá z hlavních oblastí by měla mít pečlivě promyšlené cíle – příklady z oblastí misie a nových forem zbožnosti

V některých oblastech je obtížné „od stolu“ říct, co je rozumné dělat – „prozkoumání terénu“ se proto může stát prvním konkrétním cílem. Můžeme si to ukázat třeba na příkladu protestantské církve v Nizozemí: ta dokonce zpracovala socioekonomickou analýzu, která zjišťovala, které skupiny obyvatel se jí daří, nebo nedaří oslovovat. Po dalších úvahách se rozhodla, že jedním z opatření bude zakládat nové sbory komunitního typu. A dali si také cíl: v roce 2012 se rozhodli, že do roku 2016 chtějí vytvořit 100 nových komunit! Protože už je rok 2020, můžeme se ptát, jak to dopadlo. Dnes jich existuje 87 a dalších 27 vzniká. Cíl možná není naplněn úplně, ale v našem kontextu je to úspěch nepředstavitelný. Mě ale připadá zajímavé ještě něco jiného – na začátku byla poctivá příprava: analýza situace, ve které nizozemská církev je, a pečlivé zvážení různých opatření a způsobů, jak je realizovat. Cíl (i když jistě velmi náročný!), který si stanovili, pak nebyl nesmyslný.

To byl příklad z oblasti misie. Jiný příklad může být z oblasti rozvíjení nových forem zbožnosti. To bylo shodou okolností také téma posledního farářského kurzu. Jeden z účastníků se mnou sdílel své poznámky z přednášky – byl jsem ohromen, kolik inspirativních nápadů se našlo v jediné přednášce. Protože o většině z nich

jsem dosud v ČCE neslyšel, ptal jsem se několika účastníků, jak takové bohatství podnětů budeme v rámci ČCE využívat, kde a co budeme zkoušet? Odpovědi bylo většinou rozpačité odkašlání nebo neurčitý výrok typu, že to každý farář asi využije dle vlastní úvahy. Viditelně nám chybí člověk na

ústředí (nebo malý tým), který by shromažďoval podobné podněty, vhodnou formou je zprostředkovával sborům, zájemcům pomáhal při jejich uvádění do praktického života a zpět sbíral a vyhodnocoval získané skutečnosti. Vytvořit takový tým a absolvovat první cyklus testování těchto podnětů se zdá být jeden z prvních cílů v této oblasti. Toto je mimochodem téma, kterému se budeme podrobněji věnovat v dalších číslech.

Rozvojové plány sborů by měly být jednoduché, praktické a měly by stavět na jejich silných stránkách

Jak by měly vypadat cíle a plán na úrovni sborů? V první řadě by měly být jednoduché. Vytvářet složité dokumenty má většinou malý užitek – nikdo je obvykle nečte, a pokud ano, zpravidla zjistí, že příslušný text není moc srozumitelný.

Protože synodní rada chystá svá doporučení pro přípravu těchto „plánů rozvoje“, nechci zde předbíhat. Spíš bych chtěl apelovat, abychom všichni vzali vážně doporučení synodní rady zamyslet se nad budoucností svého sboru, a to nejenom v oblasti hospodaření. Pojďme hledat konkrétní způsoby, jak rozvíjet aspekty sborového života, pro které máme předpoklady a které nás lákají. Většinou nemá smysl se nutit do činností, které nám na první pohled nejsou blízké. Konkrétní nápady mohou být velmi různorodé – navázat vztah s místními komunitními organizacemi nebo školami, obnovit staré tradice poutí, získat zkušenosti s duchovními cvičeními (cizím slovem exercicie).

O cílech na úrovni seniorátů je myslím předčasné psát – měla by jim předcházet diskuse o tom, jakou roli by měly hrát senioráty v naší měnící se situaci. Myslím, že větší než dnes.

Závěrem: Cíle a plán je téma, které vypadá nudně. Zavání vzpomínkami na Státní plánovací komisi komunistické strany a na pětileté plány. Bez cíle a plánu jsou ale řeči o vizi prázdná slova. Naopak pokud jsou dobře vytvořeny, dávají praktické vodítko a návod. Vedle toho také vytvářejí důvěru, že kapitán ví, jak svoji loď řídit.

*Petr Štulc, presbyter sboru Praha-Jarov
kresba Petra Fischerová*

VÝPOVĚĎ NĚMECKÉ TEOLOŽKY

V čem Českobratrská církev inspiruje

A proč zajímá své zahraniční partnery

Dvanáct let po konci války byla západoněmecká evangelická církev již opět bohatá a byla respektována. Mně tehdy bylo rozkvetlých 17 let.

Av červnu 1957 se mi zvláštní náhodou dostalo příležitosti poprvé se setkat s církví Českých bratří.

Byla jsem zařazena do přátelské delegace Porýnské zemské církve, pozvané do Prahy Komenského evangelickou bohosloveckou fakultou. Pozvání se vlastně týkalo osmi zástupců naší církve, z nichž jeden byla moje maminka. A ta mě prostě vzala s sebou.

Jak to všechno začalo

Pocházím z evangelické fary v Porýní. Můj dědeček, známý kazatel, a moje matka, jedna z prvních žen farářek, byli uznávaní a dobře placení pracovníci zemské církve. Vedli mě k důvěře v Boha, k touze po odpuštění vin a k naději, že se v nebi setkáme s tatínkem, který zemřel za války.

A tu najednou já, naivní mladé děvče, stojím mezi lidmi v Chodově u Karlových Varů, mluvícími

jakousi zvláštní němčinou. Někteří slzeli. Tlačili se k nám. Jedna žena nenápadně mnula mezi prsty látku mých šatů. Někdo mi vtiskl do ruky růži, vytvořenou z chodovského porcelánu. Nevelký

rok 1957 – první cesta za železnou oponu. D. K. v bílých šatech

kostelík byl plný. Z kazatelný poprvé po 12 letech zase zaznělo slovo Boží německým jazykem. ►

Co jsem do té doby nevěděla

Tenkrát, v červnu 1957, se v mém životě něco podstatně změnilo. Dozvěděla jsem se, že lidé pro Krista trpěli. Příslušnost k církvi že nevyvolává sympatie, nevynáší peníze ani úctu – možná spíše slzy. Cestovali jsme až do

Bratislavu – a všude to bylo podobné: Skromné oblečení muži a ženy mluvili o ubohých podmínkách pro kazatelskou práci i pro život na faře. Kde bylo předloni konfirmováno 19 dětí, přihlášily se letos jen tři. Kde se o chrám starali dva kostelníci, vstává teď v zimě před bohoslužbami farář sám dvakrát za noc, aby přiložil do kamen. A co takhle zajet do Německa na Evangelický Kirchentag? – Výjezd zakázán!

Co to se mnou udělalo

Od prvního setkání jsem si po desítky let kladla otázku, jak může Pán Bůh být tak nespravedlivý. My jsme tady na Západě jako křesťané měli všechno. Všechno! A tam po dlouhé časy nebere konce nedostatkové hospodářství, a k tomu pronásledování a utrpení pro Krista.

Odhodlání obětovat něco pro Pána Boha, jak k tomu probouzel Bonhoeffer, nám dnes v německých církvích totálně chybí. Přidáváme se ke zpěvu tam, kde zpívá všecko: o ochraně ohroženého stvoření, o nechuti k pravicové

alternativě pro Německo, o pěstění vlastní „spirituální osobnosti“ (*Achtsamkeit auf uns selbst*) nebo o otvírání nových mateřských center.

Mocní vám zabili Husa, Komenského vyhnali. (Byli asi jinak mocní než pánové církevní tajemníci za socialismu.) Ale vy, čeští a moravští křesťané, jste zůstali věrní dodnes. V tom u vás musíme čerpat inspiraci a vzor.

Dorothea Kuhrau zůstala po celý život „satelitem českobratrské církve“. Naučila se česky, promovala na téma J. L. Hromádka a přednášela desítky let na Fachhochschule v Münsteru sociální etiku. Žije v Kolíně nad Rýnem.

Časy se mění

Církev v západním Německu už svou někdejší vážnost nepožívají. Bohatství se pomalu vytrácí. Kde se ještě o Štědrém večeru návštěvníci v kostelních lavicích tísnil, tam hned od 2. ledna sedá

„vyrezávané“ tabulky z Horňácka

zase už jenom hrstka lidí. Tomuto skrovnému hloučku se ČCE může stát novou inspirací. Protože ona ví, že Boží duch zůstává při díle i ve stádečku malém a v skrytém semínku.

Němci se pomalu posunují od lidové a „zemské“ církve k církvi založené na vyznání víry. Tento pohyb nenutí nikoho přímo k utrpení; přesto si nejeden farář zklamaně povzdechne, když jeho pozvání na zajímavou biblickou hodinu zůstává bez odezvy. A já, která jsem se mezitím stala „dobrovolnou kostelnicí“, frustrovaně vzdychám, vidouc, jak se konfirmandi naprosto bez zájmu, z povinnosti zúčastňují bohoslužeb a skrytě věnují hlavní pozornost svým „smart phonům“.

Co všechno se od vás potřebujeme naučit?

Vyjít jako církev s minimem peněz. Vést v malých skupinách živé rozhovory u Bible. Umět se

ve sboru všichni vzájemně ocenit. Být spolu rádi, společně slavit. A především: Jedni druhým pomáhat. Když se farář v neděli se sborem zdraví, měl by vědět, že dnes má paní Weidenpeschová narozeniny a že včera už propustili z nemocnice paní Wengstovou.

O obsahu a smyslu Písma svatého co nejvíc rozmlouvat s členy ostatních církví, s katolíky i lidmi ze židovské komunity. Krásný program! Takový hlouček křesťanů by do světa mohl něco vyzařovat.

Snad bych pak také zase znovu nabyla odvahy vyndat talár a ještě kázat. A tabulky, které bych si na talár chtěla uvázat – to bude ta krásná výšivka z Javorníka, dar, který tam dostala moje maminka v roce 1957.

Dorothea Kuhrau

VZPOMÍNKA NEMOCNIČNÍHO KAPLANA JANA BLAŽKA

Dana Zátopková

Vzácný čas se vzácnou ženou

S paní Danou jsem se seznámil v listopadu 2019. Vlastně podivuhodnou náhodou. Jedna sestřička v Ústřední vojenské nemocnici mi při návštěvě oddělení dlouhodobé péče sdělila: „Mohlbyste zajít za paní Zátopkovou? Je jí 97 roků a tuhle mi říkala, abych se za ni pomodlila. Nabídla jsem jí, že pozvu našeho kaplana, ale ona nechtěla; že nebude nikoho otravovat. Jenomže já si myslím, že by přece jen byla ráda. Ale, pane kaplane, prosím, neprozradte, že jsem vám to řekla...“

Dana Zátopková byla ráda a mě překvapilo, jak je myšlenkově čiperná. Rozhovor s ní nebyl jednoduchý, protože se na každé slovo, které chtěla vyslovit, musela zvlášť nadechnout. Byla to pro mě tak trochu škola trpělivosti, protože každé slovo chtěla říct v perfektní podobě, a tak se na některé zvlášť dlouhé slovo musela nadechnout i třikrát. Neměla

ráda, když jsem za ni některé věty dořekl. Vždycky chtěla říct celou větou to, co měla na srdci. Už moc nechodila, ale vždy když přišla fyzioterapeutka, že budou chodit, statečně se prala s obrovskou slabostí a snažila se alespoň pár kroků s chodítkem udělat. Pak si zase lehla a odpočívala.

Čtenářka

Ráda četla. Měla rozečteny i nějaké romány, ale kolem sebe měla také spoustu časopisů. Jednou jsem za ní přišel a ona měla v rukách časopis o aktuální lehké atletice. Po přivítání se jí ptám: „Copak to čtete?“ „No čtu tady o těch našich atletech. Musím přece s nimi zůstat v kontaktu...“ Měla rozečten články o našem mladém koulaři Staňkovi. Jindy jsem za ní přišel, seděla na posteli a vedle ní ležel text K. H. Borovského ►

Král Lávro. „Vy čtete Krále Lávro?“ povídám. Snažím se recitovat a všímám si, že ona opakuje slova po mně, vlastně přede mnou. „Tak vy to znáte nazpaměť?“ divím se. „Učím se to. Trénuji si tím paměť. Snažím se vyslovovat zvlášť ta některá těžká slova. Já jsem po té mrtvičce měla úplně dřevěný jazyk, a tak se snažím znovu rozmluvit. Zkopr... Zkoprnět.“ Napodruhé se jí to podařilo vyslovit naprosto perfektně. „No výborně. Už mluvíte mnohem lépe než dřív,“ říkám s obdivem. Paní Dana se usmívá a říká: „A to jste mi

udělal radost.“ Uvědomuji si, že najednou mluvím opravdu lépe, dech jí vydrží někdy i na dvě až tři kratší slova.

Vánoční čas

Před Vánocemi jsem se jí odvážil zeptat, jestli mohu jejím jménem pozdravit obyvatele Jindřichova Hradce při předávání Betlémského světla. Nadšeně souhlasila a začala se vyptávat. „Vy bydlíte v Jindřichově Hradci? To je krásné město. My jsme tam s Emilem jezdili. A vzpomínám si, vždycky jsme tam chodili do jedné hospody na srnčí guláš. Ten byl vynikající.“ „A kterou máte ráda vánoční koledu?“ Dana s námahou odpovídá, ale každé slovo perfektně vyslovuje. „Emilova maminka – nás – učila – ona – byla – z Valašska – Pásli – ovce – Valaši.“ „To je krásná koleda. Tak my si ji zazpíváme na vaši počest.“ Ale vidím, že už je hodně unavena, tak se s ní loučím. Společně

říkáme Otčenáš, dávám jí požehnání. „Tak na shledanou po Novém roce,“ loučím se. Podívala se na mě velmi vážně, smutně, ale pevně ji slyším říkat: „Tak to už asi ne...“

V průběhu Vánoc 2019 stále sleduji noviny, ale zpráva o jejím odchodu se neobjevuje. 23. prosince zdravím zaplněné náměstí v Jindřichově Hradci jejím jménem a jsem překvapen, jak náměstí reaguje. Všichni při vyslovení jejího jména zpozorněli a mám pocit, že opravdu celé náměstí zpívá Pásli ovce Valaši. Po skončení za mnou chodí spousta lidí, chtějí paní Daně Zátopkové vyřdit pozdrav. Uvědomuji si, jak moc pro ně znamená. Ještě za tři týdny mě vyhledá jeden člověk po mši a ptá se mě, jak se má paní Zátopková. Hned po Novém roce spěchám na LDNku a ptám se na „Danušku“, jak jí tady všichni říkají. Když přicházím na její pokoj, pozdravím a ona vstříc ke mně natahuje ruce a srdečně mě vítá. „Tak co, jak bylo v Jindřichově Hradci?“ Mám pocit, že trochu lépe dýchá. „Nesu vám spoustu pozdravů! Zaplněné náměstí vám děkuje za pozdrav.“ Dana nadšeně tleská rukama. „Oni na mě vzpomínají?“ „A jak! Celé náměstí na vaši počest zpívalo koledu Pásli ovce Valaši. Předzpěvovali jsme z podia spolu s panem starostou, s panem proboštem, evangelickým farářem a náčelníkem místních skautů. Celé náměstí vám tleskalo.“ Dana se upřímně raduje. „To je moc hezké, když na sebe myslí lidé, i když se vlastně neznají, že?“

Chřipka

V únoru začala řídit chřipková epidemie. LDNka je pro návštěvy uzavřena, ale kaplan – očkovaný proti chřipce – za pacienty může. Dana také onemocněla a bylo jí hodně zle. Návštěvy u ní jsou jen kratičké. Hodně pospává, ale stále se snaží být aktivní, sleduje zprávy a nejen je. Jednou mi zase volá sestřička, že měla s Danuškou vážný rozhovor, jestli bych za ní mohl zajít. Přicházím na pokoj a Dana ke mně vztahuje ruce. „Pane kaplane, chtěla jsem vám něco říct. Pojďte si sednout.“ Mám pocit, že má zvýšenou teplotu a zase moc těžce dýchá. V blízkosti má masku s kyslíkem. Usedám a držím ji za ruku. Opět co slovo, to těžký nádech. „Smrti se – nebojím.

Smrt – není – zlá. Smrt je...“ „...jen kus života těžkého.“ doříkám za ni. „Ano, ano. Vy to – znáte?“ „Ano Jiřího Wolkeru mám moc rád.“ „Já taky. On byl – mladý, ale – věděl – o tom, že – umírá. Já to –

také – vím. Ale – smrti – se – nebo – nebojím. Jen – toho – umírání. Smrt – není – zlá.“ „Jste moudrá žena.“ „A ještě – jsem vám – chtěla – říct – jeden – verš – z čínské – moud – moudro – moudrosti.“ Recituje slabým hlasem, přiznám se, že rozumím jen každému druhému slovu, ale nechci ji vyrušovat. Je to také o smrti, znovu opakuje, že se bojí jen toho umírání. „Krásné verše. A čeho se bojíte v tom umírání?“ „No bojím se, abych v tom nebyla sama.“ Držím ji za ruku a v duchu se modlím. Prosím o správná slova. „Nemusíte se bát. Jsme tu s vámi. Ale máte pravdu, toho se vlastně bojíme všichni. Po chvíli mlčení pokračuji: „Minulý týden jsem si několikrát vzpomněl na Antonína Dvořáka. Když byl v Americe, připadal si hrozně sám, a tak skládal hudbu. Moc rád mám zvláště jeho Biblické písně. To jsou zhudebněné žalmy. Mohu vám jeden zazpívat?“ Svoluje, tak zkouším: „... duši mou obcerstvuje, vodí mne po stezkách spravedlnosti pro jméno své. Byť se mi dostalo jíti přes údolí stínů smrti, nebudu se báti zlého, neboť ty se mnou jsi...“ Dana aktivně naslouchá a mám pocit, že jí po tváři stéká slza. Ještě jednou recituji Žalm 23. Naslouchá. „Můžete mi to říct ještě jednou?“ Opakuji tu část o „údolí...“ „...Také moc krásné.“ Díváme se na sebe a mám pocit, že si rozumíme i beze slov.

Zotavení

Po čtrnácti dnech je Dana zase čilá. Chřipka odezněla, a ona znovu žádá o chodítko. Chce chodit. Když to nejde, tak chce alespoň sedět ve vzpřímené poloze a pokouší se vstát. Je to obrovská bojovnice. Nic nevzdává...

Za týden už byla ochotna jít s námi zpívat. Schází se nás na oddělení následné péče asi deset a zpíváme hlavně národní písničky. Dana má ráda ty moravské. Od Buchlova, Zaspala nevěsta, V Zarazicích krajíní dům, ale když dojde na novější, třeba Matuškovy nebo Suchého se Šlitrem, tak významně ožívá. Nakonec si také přeje jednu: „Umíte Pramínek vlasů, pane kaplane?“ Najednou mám pocit, že se jí i lépe dýchá. A začne zpívat. Na závěr zpíváme Ach synku, synku, ale Dana si ještě předtím přeje Teče voda, teče. Sedí vedle mě a najednou si uvědomuji, že odvrací tvář, dívá se do okna, zdá se mi, že má vlhké oči...

Navštěvuji Danu každý týden. Někdy i třikrát. Třeba jen na chvíli. Někdy spí, tak ji nebudím. Jindy mě ráda vidí a krásně mě vítá. Mívá kolem sebe vždy nějakou živou květinu,

kteou jí přinášejí její přátelé. Stále má mnoho obdivovatelů. A kdykoliv o ní mluvím s jinými pacienty, vzkazují pozdravy. Ani je všechny nemohu vyřídit. A tak při návštěvě začátkem března jí říkám: „Paní Dano, pozdravuje vás spousta lidí, nejen v této nemocnici, a vděčně na vás ►

vzpomínají. Věřte, že když se o vás zmíním, tak se na vás lidé se zájmem ptají a doslova ožívají.“ „A to je pěkné,“ směje se Dana. „Všechny je pozdravujte.“ Pak sama pomalu ukončuje náš rozhovor. „Tak mi ještě požehnejte a běžte za ostatními pacienty...“

Pátek třináctého

V pátek 13. března se dozvídám smutnou správu. Dnes v noci zemřela Dana Zátopková. Je nám smutno. Zemřela ve spánku. „Ona si to již dlouho přála,“ konstatuje s účastí jeden ze sociálních pra-

covníků. Ano. Přála si to. A přece do posledního dne nic nevzdávala a bojovala. Čest její památce.

P. S. Při jednom z medailonků o Daně Zátopkové jsem si uvědomil ještě jeden aspekt její osobnosti. Vyprávěla, jak odmítla vstup do KSČ. Řekla, že pochází z buržoazní rodiny a tu nikdy neopustí a nezapře. A dále řekla: „Nenuťte mě ke vstupu do KSČ. Českému národu jsem byla a chci být prospěšná i když nebudu členkou KSČ.“ Díky, Dano, také za vaši statečnost, zásadovost a vlastenectví.

Jan Blažek, kaplan Ústřední vojenské nemocnice, foto z archivu autora

GENERACE

Miroslav Frydrych 1928–2020

Věnoval nám spoustu času a žádnou legraci nezkazil

Bože, Duchem svým svatým z milosti, skloň srdce naše k milosrdenství, bychom je opravdu činili, tobě zde v bližních svých věrně sloužili.

Tento verš z písně 478 si vybral pro své smuteční oznámení Miroslav Frydrych, farář naposledy v Kolíně, předtím v Bohuslavicích nad Metují a Odrách. Zemřel v Kolíně 2. března 2020 ve věku nedožitých 92 let.

O jeho účasti v dění církve i ekumeny bylo slyšet při pohřebním shromáždění mnohé. Já bych k tomu všemu ráda přidala několik osobních vzpomínek, k nimž právě zmíněný verš z písně poslouží jako velmi dobré zarámování.

Miroslav Frydrych byl farářem kolínského sboru v době, kdy se tam naše rodina přistěhovala. Bylo mi deset let, a tak jsem v kolínském sboru prožila část dětství, dospívání, konfirmaci i první čas ve skupině evangelické mládeže. A právě do této doby spadají moje nejsilnější vzpomínky. Miroslav Frydrych nebyl myslím oslnivý kazatel, ale to člověk ve 13 letech úplně nerozpozná. Uměl ale věnovat lidem ve sboru, mladým i starším, svůj čas. A právě to po

letech vnímám jako něco nevšedního, něco, co bylo v době dospívání možná zásadní pro to, že leckdo z nás, tehdejší mládeže, začal v církvi nějak působit.

Miroslav Frydrych v roce 2017, foto D. Ženatá

Miroslava Frydrycha jsme směli oslovovat „strýčku“ a skutečně byl pro nás často spíše ten legrační strýček než důstojný pan farář. Měl

opravdu osobitý humor. Vyrážel s kluky na fotbal, kde v hledišti hlasitě fandil slovy „cigicaga hej, hej hej“, aniž by bral příliš na vědomí, že fandí nikoliv domácím, ale hostům, což bylo zdrojem nevole ostatních diváků. Jezdil s námi „nedospělci“ do Herlíkovic na brigády a v zimě na lyže, vzal nás na několik dní na uprázdněnou faru v Bohuslavicích. Nejenže tam připravoval duchovní program, ale s chutí s námi hrál i bláznivé noční hry v zahradě. Různých víkendových pobytů a výletů bylo daleko více a strýček při nich nikdy nezkalil žádnou legraci.

Když předloni v Ratiboři na faře slavil devadesáté narozeniny, oblékli ho do valašského kroje, hrálo se na harmoniku, zpívalo, on jenom zářil a pak pronesl, že jen málo lidí může říct, že slaví devadesátku v místnosti, kde se právě před těmi devadesáti lety narodil. A ukázal do rohu

sborového sálu, kde tehdy stála postel. Zní to skoro cimrmanovsky...

Nevím vlastně, zda jsme mu dokázali někdy poděkovat za to, co pro nás jako farář v těchto citlivých letech dělal právě tím, že nám věnoval tolik času a snažil se, abychom vrostli do církve. Vedle vši té legrace nás totiž laskavě vedl správným směrem, aniž my jsme vůbec tušili, že nás nějak usměrňuje. Podezíráme strýčka, že byl svým způsobem převlečený „Hospodin“...

Když jsme se s ním před několika lety jako skupina tehdejších mladých sešli a zavzpomínali na tuto dobu, měl v očích chvílemi slzy, i když ani v tu chvíli neztratil svůj pověstný humor.

Budeme na něho vzpomínat a přejeme podobného „strýčka faráře“ mladým lidem i dnes.

Za kolínskou „mládež“ **Jana Šarounová**

a **Lubomír Bureš**

Theofil Svoboda

Ten, který miloval Boha, ten, kterého miloval Bůh

Kde jsme doma? Tam, kde nás někdo miluje, kde nám vytváří prostor svobody, kde nás přijímá láskou bezpodmínečnou, kde je pro nás vytvořeno bezpečné prostředí. Tam se těšíme, tam jdeme rádi. Domů.

Je to již 50 let. Psal se 7. březen roku 1970. Bydleli jsme v malém domku ve Cvikově v podhůří Lužických hor. Bývalé Sudety. Také do těchto míst se na konci roku 1945 přistěhovali mnozí navrátilci z polského Zelowa. Potomci českých emigrantů pobělohorské doby, evangelici. Po celá staletí si navzdory přemnohým tlakům udrželi český jazyk a víru svých protestantských předků. Mezi nimi i Theofil Svoboda, můj dědeček. Přišel se svojí manželkou Marií, dcerou Marií – mojí maminkou a dalšími příbuznými a přáteli.

Březnová sobota

Toho sedmého března roku 1970 byla sobota. Děda ve svých dvaosmdesáti letech přišel ze svého pokoje do kuchyně a řekl nám: „Jak mě odsud s tou rakví vynesete, když venku je tolik sněhu a já teď půjdu domů.“ Sdělení bylo jasné. „Ale dědečku, proč bys umíral, vždyť jsi v pořádku.“ „Ale ne,“ řekl dědeček. Mě poslal pro bratra faráře, mého bratra poslal pro sousedky z ulice, s nimiž si často povídal, a nikdy přitom nezapomněl na slova o Boží lásce, milosrdenství. Rády ho poslouchaly. Byl moudrý, klidný, stále s úsměvem pod širokým knírem.

Večer přišli bratr farář Pípal i se svou laskavou, citlivou manželkou Věrou, přišly pozvané sousedky, moji rodiče, bratr. Dědeček rozdával testamenty, sděloval, čím celý život žil a co pokládal za podstatné. „Boha se boj a jeho přikázání ostříhej.“ ►

„Pamatuj na Stvořitele svého ve dnech mladosti své.“ „Mirečku nekuř, nelíbí se to ani lidem ani Pánu Bohu. A ničíš si zdraví.“

Neuměl psát, číst uměl jen švabach. Po celý život měl na stolku Bibli, psanou švabachem, a kancionál. Ráno hlasitá modlitba, večer hlasitá modlitba. Písně, jedna za druhou. Po celý den. Bibli znal téměř z paměti. Nebylo dne, aby ji neotevřel. Písmák. Bratr farář tenkrát, při tom setkání, kázal na verš, který dědeček denně nahlas říkal: „Já jsem vzkříšení i život, kdo věří ve mě, i kdyby umřel, bude žít.“ V textu pokračující otázku „Věříš tomu?“ nevyslovil. Tu nám dědeček kladl celým svým životem. A také svým životem dodával: „Já ano. Bytostně.“ Byla večere Páně, dědeček v modlitbě děkoval Pánu Bohu za celý svůj život (nebyl vůbec lehký, zemřela mu první žena, zemřely mu děti, útrapy v katolickém prostředí Polska, cesta do Čech atd.), za svoji ženu, za rodinu, za víru, za dobré i zlé... Bratr farář odcházel se slovy: „Proč by dědeček umíral? Je silný, zdravý.“ Den poté, v neděli 8. března 1970 dopoledne, v den Páně, v čase, kdy se ve Cvikově konaly bohoslužby, dědeček „odešel domů“.

Moudrost a láska

„Corozséváš, to budeš sklízet, hošku,“ říkával mi již v době, kdy mě houpal na klíně. A také: „Co nechceš, aby ti druzí dělali, nedělej ty druhým.“ A také: „Hledejte nejprve Božího království a jeho spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“ A také: „Uval na Hospodina cestu svou, on zajistí všechno správi.“ A spoustu dalšího.

Přijímal mnoho lásky, ovšem mnoho lásky rozdával. Neměl knihovnu plnou knih. Neměl vůbec knihovnu. Nevěděl k čemu. A přece jednu knihovnu měl. Bibli kralickou. Knihovnu svého srdce. Putovali s ní jeho předkové, putoval s ní i on. „Nevzali jsme s sebou nic, po všem veta, jen Bibli kralickou, Labyrint světa.“ I tato Kollárova slova jsem od něj často slyšoval. Zůstal jim věrný až do konce. „Já odcházím, a Bůh bude s vámi,“ ujistil a povzbudil nás svou vírou, staletími prověřenou. A odešel domů.

Napsáno v Mělníku 8. března 2020 na památku 50. výročí úmrtí Božího svědka Theofila Svobody, který miloval Boha, a kterého miloval Bůh. Chodil s Bohem a Bůh si ho vzal k sobě domů.

Miroslav Erdinger

PRAMENY

Nalezený a obnovený hrob Benjamína Košuta

HISTORIE RODU KAZATELE U SV. KLIMENTA V PRAZE

Hrob Benjamína Košuta, evangelického kazatele a faráře v kostele u sv. Klimenta v Praze naleznete na bývalém německém evangelickém hřbitově ve Strašnicích (naproti strašnickému krematoriu), oddíl UHE 6, číslo 54.

A co tomuto sdělení předcházelo?

Před několika lety bylo rozhodnuto o částečném zrušení a celkové rekonstrukci tohoto

mnoho let nepoužívaného a velmi zanedbaného hřbitova a o jeho přejmenování na Nový hřbitov Strašnice. Správa pražských hřbitovů současně rozhodla, že zůstanou zachovány hroby, které jsou významné stavebně či mají zajímavou sochařskou výzdobu, je v nich pohřbena významná osobnost nebo ke kterým se někdo přihlásí.

V rodové kronice, jejíž autorkou je vnučka Čenka Jurena, evangelického faráře v Hradišti

u Nasavrku, která zaznamenala vzpomínky své matky, Pavlíny Rychetské, roz. Jurenové, neteře Benjamina Košuta a jeho staršího bratra Bedřicha Viléma, se píše: „Benjamin Košut zemřel jako matriarchální postava české církve dne 25. IV. 1898 a jest pochován na starém evangelickém německém hřbitově ve Strašnicích. Sbor klimentský postavil mu krásný pomník s bronzovým reliéfem Košutovým. Nápis na pomníku jest: Benjamin Košut, evangelický farář helvétského vyznání u Klimenta v Praze, nar. 24. VII. 1823 v Černilově, zemřel 25. IV. 1898.

před opravou

Citát Daniel 12. kap., 3. verš a na podstavci I. Korintským 15. kap., 1. verš: „Připomínám pak vám, bratří, evangelium, kteréz jsem zvěštoval vám, kteréz jste i přijali, v němž i stojíte.“

S pomocí této rodové kroniky, a zejména díky nápisu, vytesanému do kamene na podstavci pomníku: „Věnováno od vděčných posluchačů“, se po mém usilovném pátrání podařilo hrob Benjamina Košuta najít. Jde o dílo Jana Minaříka. Pomník, zarostlý břečťanem, byl povalen, bronzový reliéf a všechna písmena byla oloupána. V kameni

zůstaly jen otisky písmen a písmena vytesaná na podstavci. Nápis na hrobové desce jsme spolu s dcerou nechaly obnovit v přesné kopii původního nápisu s výjimkou bronzového reliéfu a ratolesti, které se bez předloh obnovit nezdařilo.

Blízko domku zřízence hřbitova byla dle vzpomínek také pochována choť Benjamina Košuta, Magdalena Košutová. Na malé desce stálo, že to byla choť faráře a zemřela 20. VII. 1895 ve věku 67 let. Citát Jan 16. kap., verš 16. Tento hrob se bohužel najít nepodařilo.

Rod Košutů

Košutové žili na Valašsku po mnoho generací jako tajní nekatolíci, až po tolerančním patentu se mohli ke svému vyznání veřejně přihlásit.

Jan Košut

(1769–1836), otec Bedřicha Viléma a Benjamina, byl farářem v Jimramově, Novém Městě na Moravě, Krouně a od roku 1815 v Černilově. S Pavlínou, roz. Zelenou, dcerou měšťana v Novém Městě na Moravě, měl čtyři syny a dvě dcery. Všichni synové (Jan *1802, Antonín *1804, Bedřich Vilém *1819 a Benjamin *1822) byli evangeličtí duchovní.

Benjamin Košut

(1822–1898), studoval v Modré, Prešově a ve Vídni. Byl také výborný hudebník. Ordinován byl v roce 1844. Svoji duchovní působnost začal v Borové u Poličky (1846–1851).

V rodinné kronice čteme: „Byl to také neo-hrožený bojovník za práva evangelíků, vášnivý řečník, za něhož byla vystavěna v Borové evangelická škola i fara r. 1857–8. Jeho osobnost působila na Jiřího Šmatlána, popsaného Terejou Novákovou. V letech 1861–1866 působil ve Velenicích u Městce Králové. V r. 1866 stal se farářem v Praze u sv. Klimenta, kde začal kázat po několikaleté odluce, po nuceném odchodu svého bratra Bedřicha Viléma, který byl císařským dekretem suspendován, vězněn a v roce 1853 internován do Celovce v Korutanech. ►

Benjamin Košut byl ve sboru klimentském velmi oblíben. Snažil se sboru zachovati čistě český ráz a v této snaze octl se v ostrých bojích se zastánci názoru, že je nutno učit se a přejímati z ciziny. Jeho časopis Českobratrský hlasatel, později Český bratr stal se předním mluvčím směru racionalistického.“

opravený náhrobek Benjaminu Košuta

S manželkou Magdalenou měli tři dcery (Milenu, Libuši a Pavlínu, provd. Jurenovou) a dva syny (Jaromíra, profesora orientálních jazyků na Karlově univerzitě, a Benjaminu, úředníka a překladatele z maďarštiny).

V klimentském sboru působil Benjamin Košut 32 let, od roku 1866 do své smrti 25. dubna 1898. Za dobu svého působení v Praze přistoupilo ke klimentskému sboru 1346 věřících, pokřtil 3892 dětí, oddal 1166 manželských párů a pochoval 2672 lidí. Založil také filiální sbor v Kladně, kázal v Hřebči u Kladna. Naposledy

kázal měsíc před svou smrtí a se svým třiapadesátiletým farářováním se loučil slovy „Naposledy pak, bratří, mějte se dobře“.

O posledních jeho letech je dost napsáno ve vzpomínkách Košutova přítele, evangelického faráře Jana Karafiáta, autora knihy *Broučci*, který od roku 1895 žil v Praze a rád Košuta navštěvoval, byť ne se všemi jeho názory souhlasil, a s jeho svolením také u sv. Klimenta kázával.

Pohřeb měl Benjamin Košut slavný. Město Praha právě tehdy zakoupilo honosný otevřený pohřební vůz, „ve kterém vybraní synové národa českého měli být dvěma páry nejkrásnějších koňů dopravováni na hřbitov“. A pražská městská rada ochotně souhlasila, aby v tomto voze byl na strašnický hřbitov vezen i Benjamin Košut. Českobratrské družstvo opatřilo hrob pomníkem s kovovým reliéfem s lipovou ratolestí a kalichem s nápisem „Bůh láska jest“ a jménem pochovaného.

K historii jeho bratra Bedřicha Viléma (1819–1893)

Po letech internace se Bedřich Vilém obrátil na konzistoř v Koblenz a ta ho dosadila na faru ve Wirschweileru. Odtud několikrát přijel do Čech, naposledy v roce 1887 na Husovu slavnost, kde na pražském Žofíně pronesl k velkému shromáždění slavnostní řeč. Poslední léta žil u svého syna Benjaminu v Ellernu, pochován je na vlastní přání ve Wirschweileru. Jeho syn Benjamin navštívil své příbuzné v Černilově, což je v rodové kronice zachyceno takto: „Za mého dětství – bylo mi asi 10 let – navštívil rodiště svého otce B. V. Košuta jeho syn Benjamin, farář v Ellern. Navštívil též mé rodiče v černilovské škole. Česky rozuměl, ale sám již česky nemluvil. Šlo to jen německy. Byl to vysoký, silný pán příjemného pohledu a s tatínkem dlouho hovořil, i nás malých dětí si všiml. Vnuci B. V. Košuta jsou již zcela poněmčeni. Jeden z jeho synů, který si přál po smrti odpočívati v české půdě, byl z Německa převezen a pohřben na vinohradském hřbitově.“

Jiřina Kádnerová, knihovnicka

DIAKONIE LITOMĚŘICE

Jedním dechem

Muzicírování i koncerty

Kolem druhé odpoledne je v obou sálech diakonické restaurace Klobouk ještě dost plno, na obědvaní hosté už se ale pomalu zvedají k odchodu. Do kroku jim z druhého patra zní tlumené údery do bubnů. Zkouší tu folkrocková kapela Jedním dechem, složená z klientů Diakonie Litoměřice.

Na počátku byla touha Michala Prokůpka naučit se na bicí. Dlouholetý klient centra denních služeb v Litoměřicích měl k tomuto nástroji srdečný vztah, neměl však nikoho, kdo by ho do potřebných znalostí zasvětil a cvičil s ním. Až do místní Diakonie nastoupil jako instruktor v sociálně terapeutických dílnách Jiří Podrábský, kterého předcházela pověst úspěšného kapelníka.

Dříve pracoval ve velkém domově pro mentálně handicapované v nedalekých Čížkovicích. Tam z místních klientů sestavil úspěšnou kapelu Bedňáci. Založit hudební uskupení totiž patřilo k ambicím obdobných zařízení v kraji a v Čížkovicích už za sebou měli sedm neúspěšných pokusů. A teprve Bedňáci se uchytili a slavili úspěchy. Vydali dvě na-

hrávky, bodovali na jihočeském festivalu Stodola Michala Tučného, sjezdili republiku. Neobešlo se to ovšem bez mnohostranného úsilí: vybrat talentované hudebníky, naučit je souhře, organizovat zkoušky i koncerty. „Práce jsem měl nad hlavu,“ vzpomíná Jiří Podrábský.

Proto když čížkovický ústav ukončil svou činnost a klienti se rozešli do menších chráněných bydlení, bylo mu konce kapely sice líto, ale zároveň si oddechl. Nové zaměstnání v Diakonii si našel s tím, že už se bude věnovat jen sociální terapii a muziku dá k ledu. Touha Michala Prokůpka však změnila jeho plány.

Zkouška ohněm

Nejprve spolu začali hrát jen v nenáročném folkovém složení kytara a bonga. Michal Prokůpek ale s pomocí svého učitele začal pronikat do tajů rytmiky a šlo mu to dost dobře. „Zkoušeli jsme v baráku u Jirky,“ vzpomíná na své začátky Michal. Když pak začal do terezínských sociálně terapeutických ►

dílen docházet i klient Ladislav Olah, přibrali ho k sobě. Jde totiž o zkušeného baskytaristu, který působil už v čízkovické kapele Bedňáci, navíc ovládá i klávesy. Michal Prokůpek přesedlal na regulérní bicí. Ač to Jiří Podrábský neplánoval a možná o to tak úplně nestál, pod rukama se mu začala rodit kapela nová.

Kapela Jedním dechem k dnešku působí už přes čtyři roky. Kolotoč zkoušek a koncertování se rozběhl naplno a pánové už za sebou mají v rámci jednoho karlovarského hudebního festivalu loni v září i první malé turné. Křest ohněm to byl zvlášť pro služebně nejmladší posilu kapely Honzu Kuchaře, který hraje na bonga a částečně též na klávesy a syntezátor. Před nástupem do kapely neměl žádné hudební zkušenosti, avšak velký zájem způsobil, že ho Jiří Podrábský do kapely pozval. Honza Kuchař je skutečný kuchař. Každý čtvrtek v jednu odpoledne tak shodí kuchařskou zástěru, a z kuchyně diakonické restaurace Klobouk, kde pro hosty vaří, vyrazí o patro výš do miniaturní zkušebny.

Na své nástroje, které se učil ovládat od nuly, dnes hraje suverénně. Z velkých koncertů byl ale zpočátku dost vyplašený. „Nervozita z lidí – to mi takový problém nedělalo, jenomže co když to zkazím kapele?“ Všichni z kapely se ovšem shodují, že Jan Kuchař obstál.

Splněný sen

Přes letošní zimu měla kapela jako vždy klidnější období. Každý čtvrtek se scházela ve zkušebně o rozměrech 3 na 4 metry a pilovala jednotlivé skladby. Díky výdělkům z koncertů i sponzorským darům si muzikanti pořídili novou sadu nástrojů. Staré nástroje si každý odnesl domů, kde všichni cvičí své party jednotlivě. Michal Prokůpek si navíc pořídil elektrickou bicí soupravu. Má to východu, že při cvičení tolik neruší své bližní. „Dám si hudbu do sluchátek a hraju,“ říká.

To baskytarista Ladislav Olah, milovník zesilovacích aparátů, kabelů a mixážních pulťů, o kterých dovede s chutí a dlouho vyprávět, si doma užívá zvuku svého nástroje naplno: „Doma mám reproduktory s dobrými membránami. Když je správně rozmístím po místnosti, krásně se to rozléhá. Jako když hrajete na pódiu.“ Ladislavovi sousedi jsou prý tolerantní.

Individuální cvičení šetří síly kapelníka i čas celé kapely. „I tak jednu písničku cvičíme strašně dlouho,“ říká Jiří Podrábský.

Kapela se teď pomalu dostává na úroveň, na jaké byli čízkovičtí Bedňáci. O zakázky nemá nouzi, s nabídkami koncertů přicházejí organizátoři různých hudebních podniků sami. Z jara a v létě má Jedním dechem tak do jednoho kon-

certu měsíčně, od září je koncertů měsíčně i deset. „Valí se nám toho víc a víc, jsme rádi,“ říká Jiří Podrábský. Třeba teď mají před sebou jeden koncert u Strakonic, kde zahrají na rodinném festivalu loutek a hudby.

„Chci, aby toho kluci zažili co nejvíc,“ říká Jiří Podrábský. „A je to nádherný,“ dodává k tomu Michal Prokůpek. „Splnil se mi sen,“ přidává

se Honza Kuchař. Kromě koncertování kapela směřuje k vlastní nahrávce, odhadem do dvou let. Koncertováním si ale musí nejprve vydělat na studio. Pánové rozhodně neusínají na vavřínech. Vědí, že je ještě čeká pořádná dřina. „Všichni kluci to musí mít perfektně v sobě,“ říká Jiří Podrábský.

Adam Šůra

AKTUALITY

Diakonie v Hlučíně nově

Speciální škola Diakonie ČCE Ostrava otevřela v prostorech běžné základní školy své nové odloučené pracoviště. Zatím je v provozu jen jedna třída, plánuje se ovšem brzké rozšíření, od září 2020 nastoupí v Hlučíně žáci do dalších dvou tříd. Po Vítkovicích a Porubě je tak Hlučín třetí místo, kde ostravská diakonická škola vzdělává žáky se speciálními potřebami.

V Rýmařově pomáháme rodičům

Pro děti do dvou let začala Diakonie v Rýmařově nabízet takzvanou Dětskou skupinu. Vychází tak ve spolupráci s městem vstříc rodičům, kteří se brzy chtějí vrátit do zaměstnání a pro jejich děti není místo ve standardní mateřské škole. Dětskou skupinu vedou kvalifikované chůvy; sousedí s místní mateřskou školou a v budoucnu s ní bude sdílet

„učebnu pod širým nebem“, která se buduje právě teď.

Domov pro seniory u Svitav

Moderní domov pro seniory chystá Diakonie v Pardubickém kraji v obci Vendolí. V klidném prostředí tu má vyrůst moderní zařízení rodinného typu, které bude sloužit zejména seniorům z blízkého okolí, kteří tak budou žít v blízkosti svých rodin. Vše je však teprve v počátcích, nejtěžší teď bude sehnat potřebné finance.

Adam Šůra

ZE SEMINÁŘE POŘÁDANÉHO MAGISTRÁTEM HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

Pohled na budoucnost Staroměstského náměstí v Praze

Širší teologické souvislosti

Daniel Ženatý promluvil z pozice předsedy Ekumenické rady církví na semináři k budoucnosti Staroměstského náměstí, který pořádal Magistrát hlavního města Prahy 4. března 2020. Ve svém vystoupení zdůraznil, že ve sporu o obnovu mariánského sloupu církve proti sobě nestojí. Zde přinášíme znění jeho příspěvku:

Vážený pane primátore, vážení přátelé, děkuji za pozvání.

Předesílám, že nejsem ani historik ani architekt ani politik, a doufám, že se vám nebudu plést do řemesla. Jsem teolog.

Zastupuji Ekumenickou radu církví v České republice. Ta sdružuje 12 členských církví, vzniklých buď přímo z reformace, nebo odštěpením od církve římskokatolické.

Pro pořádek ocituji poslední platné usnesení valného shromáždění ERC z konce roku 2018, které se mariánského sloupu týká:

Vzhledem k blížícímu se výročí poprav 27 představitelů stavovského odboje na Staroměstském náměstí a v návaznosti na bohoslužbu smíření k 600. výročí smrti mistra Jan Husa navrhuje Valné shromáždění ERC, aby na místě bývalého mariánského sloupu na Staroměstském náměstí vznikl symbolický památník smíření.

Když už mám vzácnou příležitost k vám hovořit, chci povědět následující:

Blízkým partnerem ERC je jak Česká biskupská konference, tak Federace židovských obcí v ČR. Naše vztahy jsou výtečné; zástupci těchto tří grémií se pravidelně scházejí.

Nejzřetelnějším ovocem této vzájemnosti je služba kaplanů – ve věznicích, v armádě, nově byla podepsána smlouva mezi těmito subjekty a ministerstvem zdravotnictví o kaplanské službě v nemocnicích, příští týden se koná závěrečné jednání o zřízení kaplanské služby při Policii ČR. Jsme spolu aktivní i v záležitostech církevního školství a také sociálních služeb – Charita a Diakonie. Není možné zde v celé šíři a pestrosti doložit vzájemný život v úctě a respektu, který se děje den co den v mnoha obcích a městech ČR.

Pojmenování problému

Tímto úvodem chci vyjádřit, že stavba mariánského sloupu na Staroměstském náměstí není problém české ekumeny. Nevím o žádné církvi v naší republice, v níž by se stavba sloupu dostávala pravidelně do pořadu jednání vrcholných grémií. Drtivá většina církví o sloupu jednala pouze proto, že byla dotázána na své stanovisko.

Ve sporu o obnovu sloupu proti sobě tedy nestojí církve. Ve sporu stojí ti, kdo si obnovu přejí, proti těm, kdo si ji nepřejí. To je celé.

To je podle mne jediné možné označení či pojmenování obou skupin. V každé z nich najdeme zastánce toho či onoho typu křesťanské víry, toho či onoho typu pojetí českých dějin, hlas pro

Palackého nebo hlas pro Pekaře, najdeme v těch skupinách politiky právě či levé, národovce či multikulturní Evropany, a jistě byste identifikovali i další protichůdné postoje.

Prosím, to chci podtrhnout, říkám to v plné účtě a respektu k těm, kdo ty skupiny tvoří, kdo dokážou svůj názor formulovat a za ním stát.

Ale odmítám, že by to byl spor, který zásadně ovlivňuje či ruší to dobré, co v posledních deseti letech přineslo vzájemné soužití křesťanů napříč církvemi.

Smíření, či dohoda?

Další mlžnou clonu tvoří myšlenka, že je to „sloup smíření“.

Ano, jako teolog si smíření nesmírně cením. A apeluji na ty, kdo církve nepotřebují, upozorňuji, že církve jsou jedna z mála institucí – nechci pyšně říkat jediná, ale trochu si to myslím – která soustavně, řádně, pravidelně připomíná nezbytnost lásky, odpuštění a smíření pro lidský život. Už jen proto – smíření stokrát ano. Ale, ve sporu o sloup se podle mě zaměnil pojem smíření s pojmem dohoda. Dohodnout se není úplně totéž jako smířit se. Dohoda tvoří dobré podmínky, ale smíření nějak souvisí s vinou.

A my jako církve totiž docela smířeny jsme. Jistě, důležité je jakési kontinuální smířování či ujišťování o tom, že zatím je vše v pořádku. Ale je to obdobné jako v manželství. Apel třetí strany na to, abyste se s manželkou či manželem teda ale opravdu smířili, by vás asi mnohé vyděsil. Co? Děje se něco?

Nadto, akcí smíření a deklarací smíření bylo v posledních 30 letech několik. Připomenu výročí mistra Jana Husa a s ním spojenou iniciativu papeže Františka s výsledkem společných bohoslužeb smíření v desítkách či stovkách míst ČR.

Možná se tedy vlastně více než smíření dožadujeme dohody. A to je v pořádku. Mluvme o historii, přeme se, hledejme, nechme si líbit i to, co se nám nelíbí. Proto ČBK a ERC ustavily komisi pro studium událostí 17. století, která pracuje, pořádá kolokvia, publikuje, a tak snad předsudky objasňuje a odstraňuje.

V podobném smyslu chystá ERC i ČBK společné kající shromáždění 8. listopadu 2020. Kající, bez vysvětlování, bez ping-pongu, či to byla vina; půjde o bohoslužbu lítosti nad tím, jaké hrůzy obě strany páchaly ve jménu Krista – že to je hrůzné, že nás to mrzí a že jizvy těch bitev neseme dodnes a vlastně moc nevíme, proč a zač.

A dál

Osobně cítím napětí z toho, že jako církve jsme úmornou diskusí o sloupu odváděni k něčemu méně podstatnému. Úkol církve Kristovy, ať se jmenuje pravoslavná, římskokatolická, nebo

evangelická, je jiný, než se znovu a znovu mořit stanovisky k umístění kusu kamene na náměstí pěkného evropského města.

Jako křesťan věřím, že nás Kristus ukřižovaný a vzkříšený volá, abychom si všimli míst, kde ►

se ztrácí naděje, abychom vnášeli světlo do míst, kde je tma, abychom vraceli dobrý život tam, kde je člověk v nouzi, ponížení, ohrožení.

K podstatnému

Obdobně jsme ostatně sváděni směřovat od podstatného k méně podstatnému, když ztrácíme čas kritikou či zesměšňováním těch, kdo upozorňují na klimatické změny, ale už ani nevíme, jak je to krásné, když jen tak sněží, a děsí nás, jak to bude v létě s vodou. Kritizovat to, jak jsou informace podány, nás od řešení samotného problému odvádí.

A také – máme zprávy o tom, že v Nigérii skutečně hrozí genocida statisíců, jako kdysi ve Rwandě, díváme se na obrazovce na děti v ponožkách, jak v blátě hledají v uprchlickém táboře v Recku nějaký stan nebo velký karton, kam by se schovaly.

Kolem nás žijí ti, kdo si naivně půjčili či půjčují peníze, což je jednoznačně jejich chyba, ale systém exekucí umožňuje je stále znovu a znovu ždímat a vysávat. Před našima očima se děje parafráze slov biblického proroka Izajáše – „dolomí nalomenou třtinu a knot doutnající uhasí“. A tak dál.

Tedy – je podle mě absurdní, a biblicky pověděno hříšné, aby v čase, který vyžaduje tolik moudrosti, odvahy a vzájemnosti, povzbuzení, lásky a naděje, řešily církve umístění kamene na náměstí.

Chci končit výzvou k hledání společného, i co se týká stavby sloupu. Společnost je rozštěpena, hranice jdou i napříč rodinami, víte o tom své.

Není kumšt hranice hloubit, je kumšt žít společně, i s těmi, kdo myslí jinak.

Společný příběh

Jak na to? Inspirací je pro mě kniha profesora Pavla Hoška *Náš společný příběh*. Jednoduché, proto geniální řešení. Přijměme za své, ne s újmou, ale naopak s hrdostí, jak je náš společný český příběh úžasně košatý. Považte, obsahuje jak Jana Husa, tak Jana Nepomuckého, Jednotu bratrskou i jezuity, vedle sebe žijí jak ti, kdo minulost vidí podle Palackého, tak i ti, kdo minulost vidí podle Pekaře. Chápejme to jako něco pozitivního. Máme být na co hrdí a máme také nad čím plakat. Takto široce, pospolu, se naše rozporuplné dějiny mohou stát naším bohatstvím, a ne zraňujícím nástrojem.

Osobní názor na závěr

Stavbu sloupu dnes, v době vnitřního rozdělení společnosti, nepovažuji za vhodnou. Pokud má na náměstí něco stát, ať je to i v duchu posledního vyjádření ERC „dílo moderní, spojující“, sdělující něco v tom smyslu, že to je náš společný příběh, který nás spojuje. Tak nám může historie uvolnit srdce i mysl k hledání toho podstatného v přítomnosti. Třeba hledání, jak uprostřed blahobytu pomoci těm, kdo jsou na dně a hledají, kudy dál.

Děkuji, že jste mě poslouchali.

Daniel Ženatý

(mezititulky redakce)

VÝZVA K DAROVÁNÍ KRVY NEJEN PRO ČAS KRIZE

Krevní transfuze a její význam

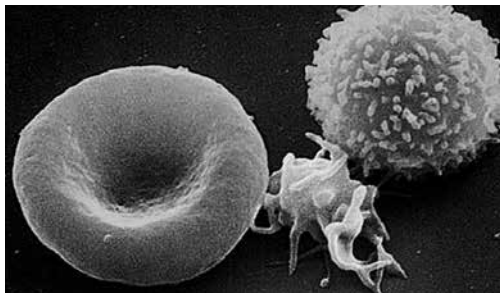
Pomoci můžeme druhým i sobě

Krevní transfuze je převod lidské krve nebo krevních přípravků od jednoho člověka (dárce) do krevního oběhu druhého člověka (příjemce). Takto chápeme většinou transfuzi i dnes, ale nemusí to tak být vždy.

Krevní převod se může uskutečnit i jinak – člověk daruje krev sám sobě. Tato takzvaná autotransfuze se provádí např. před plánovaným operačním zákrokem, při kterém hrozí větší ztráta krve. Pacientovi se v časovém odstupu před výko-

nem odebere krev, uchová se v krevní bance, a při operaci se mu podá. Odpadají tak rizika infekcí či imunologických komplikací.

K odběru krve pro normální transfuzi musí být stanoveny určité podmínky: Dárce musí být zdravá osoba starší 18 let. Před odběrem vyplní dotazník o svém zdravotním stavu a je mu odebrána krev na vyšetření krevního obrazu. Pak je vyšetřen lékařem a pokud i nyní je vše v pořádku, může se uskutečnit odběr.

červená krvinka, krevní destička, bílá krvinka.
Mikrofotografie, zdroj – Wikipedia

Po odběru je krev vždy vyšetřena na vážné infekce, jako je žloutenka A, B či C, HIV apod.

Na povrchu červených krvinek jsou bílkoviny – antigeny, které určují krevní skupinu dárce. Rozeznáváme hlavní krevní skupiny A, B, AB a 0, vždy se zjišťuje také Rh faktor (antigen, který je přítomen v krvi asi 80 % populace – Rh+, naopak u zbylých asi 15 % se nevyskytuje – Rh-.) Pokud bychom pacientovi podali krev jiné krevní skupi-

ny, než je jeho vlastní, nastala by závažná imunitní reakce – protilátky příjemce by zareagovaly proti cizím krvinkám dárce. Objevitel krevních skupin je český lékař Jan Janský.

Pomocí speciálních přístrojů, tzv. separátorů, lze dnes darovat pouze krevní plazmu nebo krevní destičky (z odebrané krve se ještě v přístroji oddělí uvedená krevní součásti a zbytek se vrátí zpět do krevního oběhu). Různé stavy totiž vyžadují různé krevní přípravky: Pacient s rozsáhlým krvácením bude jistě vyžadovat červené krvinky, ale pro snížení krvácení i srážecí faktory i krevní plazmu nebo krevní destičky. Pacienti, kteří prodělávají závažné infekce, mohou potřebovat kvůli protilátkám krevní plazmu. Zejména nedonošení novorozenci někdy trpí anémií – chudokrevností, která je dána především dosud nezralou krvetvorbou, a těm je nutno opakovaně dodávat červené krvinky. Někteří novorozenci trpí po porodu závažným rozpadem červených krvinek v důsledku přenesení mateřských protilátek placentou (pokud má matka krevní skupinu Rh negativní a dítě je po otci Rh pozitivní). V takovém případě je nutné podat tzv. výměnnou transfuzi – přibližně dvojnásobek objemu krve novorozence.

Z výše uvedeného je patrné, že pacientů, kteří se bez transfuze neobejdou, je velké množství a darovat krev je proto velmi žádoucí. Ti z nás, kteří krev darovat mohou, by proto měli tuto možnost alespoň zvážit. Transfuzi může totiž kdykoliv potřebovat každý z nás.

Vít Jakoubek

RECENZE

Nesehnut

Blázen pro Krista s přezdívkou Pistolník

Člověk by žasl, kolik lidí dokázalo ať fašismu, nebo komunismu vzdorovat. Vždyť jim šlo přitom o život! Jistěže o spoustě z nich víme, můžeme být vděční, že o nich vnímaví pisatelé

zanechali památku, ale ono jich je nepočítaně víc! Nemáme tuchy, kdo všechno se vzdoru odvážil, kdo se nebál, anebo bál, avšak svědomí mu nedalo, možná slyšel hlas Boží a nemohl jinak. ►

Naše kniha vypráví o knězi, jehož vzdor a troufalost byly opravdu výjimečné. Chtěl ho zlomit režim jak fašistický, tak komunistický, nepovedlo se to však žádnému. Blázen pro Krista, tak ho přezdívali jeho přátelé. Po prvním uvěznění, v brněnském internačním táboře Pod kaštany a pak v Kounicových kolejích, což byla ještě „selanka“, započala v srpnu 43 koncentrácká šňůra, a to hned táborem Auschwitz II – Birkenau. A pak další. Celkem jich bylo osm. Otřesné podmínky v kamenolomu, pokus o útěk; nakonec, v dubnu roku 45, se mu podařilo uprchnout z „pochodu smrti“. Ten pochod mířil k Severnímu moři, Himmler prý hodlal všechny vězně nalodit a utopit. Páteru Burianovi se podařilo nemožné, dostal se domů, shledal se s rodinou, byl zachráněn.

Ale na jak dlouho? Pět jakžtakž šťastných let, byť pak už za komunistické hrůzovlády, podařilo se mu ještě dokončit studium bohosloví, započaté již před válkou, při němž se už pustil do misijní práce, po níž vždycky toužil.

Představoval si, že jednou bude působit někde v Africe, začal však v Němci opuštěném pohraničí; ostatně takový Klášterec nad Ohří, Kadaň, to byla tenkrát místa možná v misijním smyslu stejně důležitá jako celá Afrika. A pak už přichází vytoužený jmenovací dekret, jímž se Bohuslav od 1. srpna roku 1947 stává kaplanem v Slavonicích u Dačic. Poměry neradostné, chudoba, ti nově příchozí vůbec nevěděli, jak v těch velkých krásných renesančních domech po vyhnaných Němcích žít. Děti zanedbané, neměly co na sebe, ve škole neprosplávaly nebo propadaly. To by ale nebyl Pistolník, kdyby ho tohle odradilo.

Nezломil ho ani zvrat, se kterým se v normálním životě prostě počítat nedá, zvrat v podobě „vítězného“ února roku 48. Strašné časy. Bohuslav Burian, na paži s vytetovaným číslem 135 397, se však komunistů bát nemohl.

Nebál se dát veřejně najevo svůj postoj u prvních nesvobodných voleb v květnu 48, nebál se přečíst v červnu 49 v Brně na Zelném trhu zakázaný Pastýrský list. A to už bylo jasné, že neunikne. Z koncentráku do vězení. Pobyť v brněnské Příční ulici, kde bylo také velitelství StB, se poby-

tu v koncentráku vyrovnal. I způsoby vyšetřování se od těch gestapáckých nelišily. Přezívání v hlubokém podzemí, nohy ve „sračkách“, které sem tekly z kanalizace. „Přece mě nezlomí!“ Takhle si to Slávek říkal... 28. října 1949 dostalo milost 120 duchovních, ne však on, „úhlavní nepřítel lidově demokratického zřízení a fanatický stoupenec Vatikánu“. Na svobodu se dostal díky svému příteli, který se znal s generálem Ludvíkem Svobodou. Nemocen, vyčerpan, avšak odhodlán plně se svému kněžskému poslání zase oddat. Začal v polepšovně, jejíž „obyvatelé“ si ho okamžitě zamilovali, chodil také mezi prostitutky.

A peripetie pokračují. Stane se kaplanem v Moravské Nové Vsi, ale tahle jeho mise už není prodchnuta takovou lehkostí – nedolčená tuberkulóza; přestálé utrpení muselo na jeho psychice šrámy zanechat. Zavírají jeho blízké, především kněze, je evidentní, že na něho dojde zrovna tak. A ten svobodný svět je tak blízko! Stačí přejít jednu řeku... A tak náš odvážný kněz jde. Chce žít svobodně, chce do Afriky...

Jak se ale věci zvrtnou! Bohuslav je na svobodě, mohlo se mu žít! Jenomže nebyl by to on, aby neposlechl hlas svědomí, a nestrčil tak hlavu do oprátky. Afričané se nedočkají. Ta duševní síla, ta odvaha, a bezpochyby víra, to, co pomohlo Slávkovi přežít i lágry i komunistické vězení, ho přiměje přikývnout na požadavek převádět ze zadrátovaného Československa odhodlané, kteří

už tam nemůžou déle vydržet; v první řadě zase kněží a bohoslovce. Přiměje ho přikývnout i s vědomím, že kromě sebe ohrozí spoustu blízkých, především stárnoucí a ne příliš zdravé rodiče...

Když je ale služba církvi pro kněze povinnost? Jen Bůh sám snad ví, která volba je ta pravá. A tak Bohuslav začíná s otevřeným odporem vůči režimu. Česko-rakouská hranice, stačí přebrodit řeku Moravu, nejprve to jde jako na drátkách. Pasáž o tom, jak se Slávek v náručí s miminkem brodí přes řeku, je úchvatná. Jenomže to prostě nemůže jít donekonečna, StB po něm už dávno pátrá; a v ruské zóně v Rakousku se do osidel dalo padnout snadno.

V poslední části knihy, v níž jde o roky 1952 až 1960, už nic moc nadějného přirozeně být nemůže. Krutost vězení, příšerné, promyšlené způsoby mučení, Jáchymov, Leopoldov... A stane se i to, co Bohuslav předvídal – svinstvo se tentokrát nevyhne ani jeho blízkým, na čas zavrou i jeho staré rodiče, sestru... Je však fantastické, že Bohuslava ani tohle zvěrstvo nezdolalo. Nezdá se to možné, ale pokusí se prchnout ze zamřížovaného světa do třetice. A podaří se to. Ale jen nakrátko, udavačů byly stovky... A zpátky do lochu, tentokrát definitivně.

Pistolník měl ale vlastně při všem, co prožil, až nadpřirozené štěstí. V jednom z koncentračních táborů, při jakémsi trestu, když byl v řadě zastřelen každý desátý, byl on devátý. Když se pokusil v noci uprchnout z tábora v Buchenwaldu, při stříhání drátů ho přistihl strážce, a nezastřelil ho, nechal ho odejít. Je to vůbec možné? A pak se podařilo to neuvěřitelné – unikl z „pochozu smrti“.

Jsme u konce. Prezidentské milosti pro politické vězně v roce 1960 se kvůli obyčejné chřipce Pistolník nedočká. Jeho zdraví bylo po letech těžkého utrpení podlomeno už příliš. Slávek věděl, že na tomto světě se blíží ke konci, s rodinou se však rozloučit nemohl, stihl jim ještě naposled napsat. A jen díky nezvyklé benevolenci bachaře směli jeho nejbližší ve věznici na Mírově na moment v rakvi jeho zmlácené tělo spatřit.

Bohuslav Burian zemřel 29. dubna 1960. Jeho jméno bylo očištěno až po listopadu 1989. Tato kniha vyšla k stému výročí jeho narození.

Plíšková, Jana

František Kolouch: Říkali mu Pistolník

Praha, Karmelitánské nakladatelství 2019, 317 s.

Spoutání paktem mlčenlivosti

Rodiče, děti, kamarádi, učitelé

Théo a Mathis jsou kamarádi. Je jim dvanáct a půl. Mají své tajné místo za skříni pod schody do školní jídelny. Své třídní učitelce dělají chlapečnickou starost. Proč jsou stále tak unavení, jsou nemluvní, do sebe uzavřeni? Théo jí navíc připadá jako týrané dítě.

Théo, když měl upřímně odpovědět na otázky, které dospělí rádi dávají, tedy jaké má koníčky nebo čím by chtěl být, bez váhání by odpověděl: „Rád cítím v těle alkohol.“ Chtěl by dosáhnout toho stadia, kdy se mozek vypne.

Je ve střídavé péči. Týden u matky, týden u otce. „Někdy zavře oči, znovu vidí jejich tváře z dřívějška, ty z té fotky, na níž se oba usmívají. Matka má dlouhé vlasy... Dnes ví, že fotky klamou stejně jako to ostatní.“ Už se naučil, jak se s kterým rodičem mluví, co je v které domácnosti tabu.

Učitelka chlapců, Hélène, toho sama v dětství prožila dost. Na něco má vyvinutý jakýsi šestý smysl. Proto jí leží dva její žáci tolik na srdci. Kam až ale jako učitelka smí zajít? Kdy už se příliš ►

vměšuje do soukromí, do mimoškolního života svých žáků a jejich rodin? A kolik toho ona sama unese?

Mathis už by v něčem, co se spolužákem dělají spolu, dal rád zpátečku. Uvažuje také, že by se svěřil paní učitelce, ale cítí, že by kamaráda zradil. Uzavřený pakt mlčenlivosti ho tíží.

Nemocné vztahy. Traumata z dětství. Doma, které není moc doma, ale je to přece můj domov, můj otec! Nemůžu ho hodit přes palubu.

Knížka je o lidech, kteří to nemají snadné. Není snadné být rodič. Není snadné být dítě. Není snadné být učitel. Není snadné být manželé. A jak moc je to, jací jsme, ovlivněno naším dětstvím, výchovou, podmínkami, ve kterých jsme vyrostli? Můžeme něco ovlivnit, změnit? Dá se druhému člověku pomoci? Když navíc nedává najevo, že by o to stál?

Knížka je také o tom, jak nám ten druhý zůstává záhadou. Nevíme o něm všechno a on o nás také ne. V manželství, které už 20 let vypadá zvenčí prostě normálně, jsou znatelné trhliny. „Chodíme někdy jen málokdy. I k tomu došlo postupně. Jsme někdy zváni čím dál méně často, už nechodíme do kina ani na večere do restaurace. Nedokážu říct, kdy přesně započal tenhle úpadek našeho společenského života. Je to tak jako u spousty jiných věcí, nedokážu říct, kdy to začalo řídnout, vysychat, vyhasínat, ani kdy to skončilo úplně. Všechno se to děje tak, jako bych procitávala z nějaké divné otupělosti. Z celkové anestezie. A neustále se mi vrací otázka: Jak to, že jsem si to neuvědomila dřív?“

Spisovatelka de Vigan prý myslí a mluví rychle. Píše o světě, který vidí kolem sebe a trochu taky o tom, co sama prožila. Kniha má spád. Kapitoly věnované vždy jedné z postav jsou krátké, autorka šetří slovy. Kdo je vypravěč, není jisté. Čteme s náptím. Co se ještě odhalí, jak to dopadne? Kdy už se konečně někdo odváží promluvit? Kniha nás drží, dokud nedočteme do konce.

A nutí nás k přemýšlení. O hranicích odpovědnosti za druhého člověka. O rodině, její síle i bolestech. O tom, kdy je třeba přestat být loajální. O pravidlech psaných i nepsaných. Kdo ta psaná či nepsaná pravidla poruší, někomu možná ublíží nebo dostane nálepku bláznů. Jednotlivé postavy jsou poutány k sobě často ničivě. O tom vypovídá také český název knihy, *Pouta*

Ridzoňová, Lenka

Delphine de Vigan: Pouta

Praha, Odeon 2018, 160 s.

CD JAKO MIMOŘÁDNÁ PŘÍLOHA ČESKÉHO BRATRA

Oratorium Kázání na hoře

Průvodní slovo autora Marka Šlechty

Když jsem v osmdesátých letech minulého století fáral na Karvinsku, abych se vyhnul socialistické vojně, netušil jsem, že písně, které

se tehdy rodily v mé mysli nadšeného mladého protestsongara, obdivujícího Vladimíra Mertu, Dášu Voňkovou, Petra Lutku, Svátku Karásku

a další osobnosti tehdejšího undergroundu a hltajícího rockové opery jako *Dialog s vesmírem* od Progres II nebo *Jesus Christ superstar* od Andrew Lloyd Webera, vznikají jako součást kompaktního celku. Z výroků Ježíše Krista, které zaznamenal evangelista Matouš v kapitolách 5, 6 a 7 tak postupně vznikl útvar, který jsem nazval *Oratorium Kázání na hoře*.

Od té doby uběhlo v naší zemi i v mém životě mnoho malých vítězství i velkých proher a já zhudebňoval další části tohoto výjimečného textu. Přitom jsem byl profesí obchodník v IT, ve stavebnictví, učitel angličtiny, technik, žil jsem a žiju rodinným životem, mám tři děti. A nakonec jsem se vrátil k hudbě a k poezii, když mi to můj zdravotní stav vlastně přikázal, protože z toho, co umím, jsou to právě tyto činnosti, které ještě mohu dělat tak, aby to bylo zajímavé také pro někoho jiného než pro mě. Tak to zkrátka je a já jsem vděčný za to, že můžu.

Když se oratorium natáčelo ve studiích, záleželo mi na kvalitě celkového provedení, což sebralo více hodin, příprav a dojíždění, než jsem

plánoval. Stručně řečeno, prodražilo se to. A já po natočení už neměl žádné peníze na distribuci. Tak jsem vyrobil něco jako „projekt“ a podal oficiální žádost o dotaci na městský úřad v domovských Neratovicích. Jakožto zkušený „profesionální skeptik“ jsem čekal zápornou anebo vyhýbavou odpověď. Místo toho mi zatelefonovali, že mi schválili sice trochu méně, než jsem žádal, ale že už připravují smlouvu.

Kázání na hoře je díky této dotaci rozesíláno jako příloha tří křesťanských časopisů (Český bratr, Život víry, Český zápas) a dostane se tak k tisícům posluchačů.

Poděkování v podobě živého koncertu mělo patřit městu Neratovice. Původní termín 19. 4. 2020 byl z karanténních důvodů v čase koronavirové krize odvolán, ale mám naději, že se uskuteční v podzimním čase. Mé přání je, aby se tento koncert stal hudební událostí, při které se setkají společenství všech duchovních, kulturních a společenských proudů. Nadále platí, že vstup bude volný, a každý, kdo někoho přivede s sebou, dostane CD zdarma. **Marek Šlechta**

POSLEDNÍ SLOVO

Pěkně po právu

„Velebné a důstojné je jeho dílo, jeho spravedlnost trvá navždy.“ (Ž 111,3)

V Biblickém slovníku Adolfa Novotného se píše, že spravedlivé je to, co je ve shodě s právem a pravdou. Jasně a nekompromisní.

Na první pohled není, nad čím váhat, všichni máme základní představu, co spravedlivé je, a co není. Jenže! „Ve shodě s pravdou“, to ano, ale „co je pravda“?! Je to přece jen poněkud ošemetné.

V tom našem leckdy klopotném žití se k nám otázka po spravedlnosti dostává v rovině vlastně velmi praktické. Kupodivu si jí hodně všímají i malé děti – „Tohle je nespravedlivé, on dostal víc!“ Jak

z toho ven? Možná máme tendenci věc zjednodušovat. Prostě dát všem stejně, spravedlivě, každému jeden bonbónek... No jistě. Ale ve shodě s pravdou to takhle vždycky být nemusí! Já mám pádný důvod dát Josífkovi bonbónek navíc. To „všichni stejně“ nemusí platit navěky. A což teprve – za takové a takové provinění vždycky takový trest, taková odplata, a nikdy jinak? Jako by za tím slovem spravedlnost přece jen visel jistý otazník.

Můžeme my, lidi, nahlížet na dva provinilce, kteří udělali totéž, různým pohledem? No jistě! Důvod k tomu jejich přečinu může být přece tak strašně odlišný! Jeden lidsky velmi pochopitelný („no to ►

by přece udělal každej!“), druhý nepřijatelný. Jak je to pak u soudu, je věc jiná.

Nevím, jestli tohle sem patří: Četla jsem teď knihu Ladislava Tunyše Noc před popravou, vyšla v roce 1995. Vypráví o obhájce K. H. Franka v roce 1946. Obhájce, Kamill Resler, byl velmi moudrý, poctivý člověk, asi nejlepší právník, jaký byl tehdy tady k dispozici. Navíc dokonale vládl němčinou. Viník musí mít u soudu obhájce, je to spravedlivé. Všichni přitom věděli, že Frank musí viset. Ale Resler poctivě předkládá argumenty proti. Proti trestu smrti a tak trochu proti sobě. Kde tady stála spravedlnost? Na čí straně?

Nad tou naší spravedlností typu „každému stejně“ je totiž jiná. A ta náš vrozený smysl pro spravedlnost obrací naruby. Je laskavá, počítá přitom s naší hříšností. Jejím přičiněním z posledních budou první. Je hodna názvu ježíšovská. Ač je naplno ve shodě s právem a pravdou, lze podle ní dát Josífkovi o bonbónek víc.

Tak tuhle nespravedlnost smíme s klidem udělat, Ježíš přikyvuje a usmívá se na nás i na Josífka. Jen jeden úkol musíme pak splnit – musíme si být jisti, proč je to tak správně a být v tom pevní, před ostatními to obhájit. Ba i před tím Josífkem.

Jana Plíšková

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Jiří Hoblík, Jiří Hofman,
Jan Kirschner, Ondřej Kolář,
Tomáš Pavelka, Jaroslav
Pechar, Lenka Ridzoňová, Adéla
Rozbořilová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

kresba Petry Fischerové

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

čísla 5/2020 je 19. 4. 2020

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVÉ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306,
732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 30 Kč
roční předplatné 350 Kč
do zahraničí 900 Kč
sponzorské 600 Kč
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

ISSN 1211-6793

V roce 2020 se Český bratr věnuje ctínostem. V čísle 5 přichází na řadu statečnost.

Oratorium Kázání na hoře

Texty písní jsou ze 4., 5., 6. a 7. kapitoly Matoušova evangelia. Skladby 1., 6, 12 a 18 jsou varhanní. Ostatní jsou písně.

Obsah

01. Overture	3:11
02. Galilea	2:15
03. Blahoslavení I	5:13
04. Síť země	3:15
05. Zákon a proroci	3:33
06. Conclusion	3:00
07. Odplata	5:23
08. Modlitba	3:22
09. Poklady	2:58
10. Svíce	3:17
11. Nesuďte	1:57
12. Maestoso	2:10
13. Hleďte	3:26
14. Proste	3:41
15. Brána	4:20
16. Ne každý	3:45
17. Blahoslavení II	3:37
18. Rejoice in Peace	4:20

Písně nahrány ve studiu Aluna, Údumice u Jičína – Kamil Danda.

Varhany nahrány v kostele ČCE v Pardubicích - studio Václav Vlady.

Mastering provedlo studio 3bees Praha – Adam Pakosta.

Odkaz Kázání na hoře přijali:

Mahátma Gándhí
Martin Luther King jr.
Albert Schweitzer
Matka Tereza
Dietrich Bonhoeffer
Lev Nikolajevič Tolstoj
Petr Chelický
Pinchas Lapide

Mediační partneři

Časopis Život víry
Radio Proglas
Časopis Český bratr
Časopis Český zápas

Sponzoři

Městský úřad Neratovice
Apoštolská církev CBH Praha
Farní sbor ČCE Mladá Boleslav
Pavel Pospíšil, Pardubice
Petr Peřík, Praha
Andrzej Bujok, Drogheda, Irsko
Farní sbor ČCE Libuš
Církev československá husitská
Společenství křesťanů sobotního dne v Ostravě
Břetislav Kudělka, Senden, Nordrhein-Westfalen, Německo
a další

Farní sbor ČCE Mělník
Peter Karla, Slovensko
Tomáš Kampán, Brno
Vladimír Kroulík, Praha
Sbor CB Neratovice
Anna Drevická, Banáská Bystřice
František a Lidia Bondroví, Dolní Lhota

www.marek-info.eu

Kázání na hoře

Nejznámější sbírka výroků Ježíše Krista, zachycená evangelistou Matoušem v 5., 6. a 7. kapitole. Tato slova provokují svědomí, zpochybňují falešné jistoty, postihují smysl života a dávají pocítit vznešenost bezmocným. Vymykají se všem náboženstvím i jakékoliv ideologii. Rozkrývají nánosy tradic až na dřeň lidské duše a dobývají z ní ryzí dobro. Sebevědomým a mocným zrcadlí jejich bezmocnost, poniženým a zatraceným dávají naději. Slova z Horského kázání hýbou světem. Jsou inspirací pro každého, kdo upřímně hledá cestu ke sblížení, porozumění, vzájemné úctě a hluboké lásce, jdoucí až do absurdna k přemožení nepřátelství. K významným osobnostem, jejichž životy, činy a dílo byly inspirovány těmito výroky, patří: Mahátma Gándhí, Martin Luther King Jr., Albert Schweitzer, Matka Tereza, Dietrich Bonhoeffer, Lev Nikolajevič Tolstoj, Petr Chelčický, Pinchas Lapide a další.

Marek Šlechta

Kázání na hoře

Oratorium Kázání na hoře

Marta Detková Ženatá	zpěv	
Marie Dos Santos Samek	klavír, varhany, zpěv	
Devanil Dos Santos	fletrna, zpěv	
Jiří Čmugr	violoncello	
Marek Šlechta ©2020	hudba	

Marta Detková Ženatá
Marie Dos Santos Samek
Devanil Dos Santos
Jiří Čmugr